കേരള സർക്കാർ

നം 17/ഡി സി.1/18/ തസ്വഭവ

തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ(ഡി സി) വകുപ്പ്
തിരുവനന്തപുരം,തീയതി 22.01.2018

സർക്കുലർ

വിഷയം: തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് - ആരോഗ്യ ജാഗ്രത - പകർച്ചവ്യാധി പ്രതിരോധ യജ്ഞം 2018 - മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച്

സൂചന : 1) 18.12.2017 ൽ ബഹു. മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ ചേർന്ന ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പ്തല മേധാവികളുടെ യോഗതീരുമാനങ്ങൾ

2) 03.01.2018 ൽ ബഹു ആരോഗ്യവകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ സാന്നിധ്യത്തിൽ ബഹു തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ അധ്യക്ഷതയിൽ ചേർന്ന യോഗത്തിലെ തീരുമാനങ്ങൾ

കേരളത്തിൽ 2017 ൽ വിവിധതരം പകർച്ചവ്യാധികൾ എല്ലാ ജില്ലയിൽ നിന്നും റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. വൈറൽ പനി, ഡെങ്കി, എലിപ്പനി, മലേറിയ തുടങ്ങിയവയും ജല ജന്യ രോഗങ്ങളായ മഞ്ഞപ്പിത്തം, ടൈഫോയ്ഡ്, വയറിളക്ക രോഗം തുടങ്ങിയവ ഇതിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടവയാണ്. 2017 ൽ പനിയും, പനി മരണങ്ങളും മുൻവർഷത്തെ അപേക്ഷിച്ച് കൂടുതലാണ്. ഡെങ്കിപ്പനി കേസുകളും, ഡെങ്കി മരണവും മുൻവർഷങ്ങളിലേക്കാൾ കൂടുതലായിരുന്നു, ഡെങ്കിപ്പനിയും, എലിപ്പനിയുമൊപ്പം മറ്റ് പകർച്ചവ്യാധികൾ പടർന്ന് പിടിച്ചതും മരണം കൂടുന്നതിന് കാരണമായിട്ടുണ്ട്. വായുവിൽ കൂടി പകരുന്ന എച്ച്1 എൻ 1 ഉം അതുമൂലമുള്ള മരണങ്ങളും 2017 ൽ കൂടുതലായിരുന്നു. ഈ പശ്ചാത്തലത്തിൽ 2018 ൽ പകർച്ച വ്യാധികൾ പടർന്ന് പിടിക്കാതിരിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രതിരോധപ്രവർത്തനങ്ങൾ മുൻകൂട്ടി ആസൂത്രണം ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. "ആരോഗ്യ ജാഗ്രത" എന്ന പേരിൽ ഒരു വർഷം മുഴുവൻ നീണ്ടുനിൽക്കുന്ന പകർച്ചവ്യാധി പ്രതിരോധ നിയന്ത്രണ പരിപാടിയുടെ ഭാഗമായി കാമ്പയിനുകൾ സംഘടിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. സംസ്ഥാനത്തൊട്ടാകെ ആരോഗ്യവകുപ്പും തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പും ബന്ധപ്പെട്ട ഇതര വകുപ്പുകളുടേയും, ഏജൻസികളുടേയും, മിഷനുകളുടേയും നേതൃത്വത്തിൽ ബഹുജന പ്രസ്ഥാനങ്ങളെ ഏകോപിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കണം. സുരക്ഷിത ശുചീകരണ, മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ പരിസരശുചിത്വം ഉറപ്പാക്കണം. ഇതിനായി എല്ലാ വാർഡുകളിലും നിലവിലുള്ള ആരോഗ്യ ശുചിത്വ പോഷണ സമിതിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ സർക്കാർ വകുപ്പുകളുടേയും, സർക്കാരിതര ഏജൻസികളുടേയും യോജിച്ചുള്ള പ്രവർത്തനം നടത്തണം. ഫീൽഡ്തല പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുന്നതിനാവശ്യമായ നേതൃത്വവും, ഏകോപനവും, മതിയായ ധനസഹായവും തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ നൽകുകയും പ്രവർത്തനങ്ങൾ യഥാവിധി നടക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തി റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുകയും വേണം.

1. ആസൂത്രണം

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ ഏറ്റെടുക്കേണ്ട ഊർജിത പകർച്ചവ്യാധി പ്രതിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് വാർഡ്തലം മുതലുള്ള ആസൂത്രണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കണം. ജനപ്രതിനിധികളുടെ നേതൃത്വത്തിലും ബന്ധപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ ചുമതലയിലും സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകർ രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികൾ, സാമൂഹ്യസംഘടനാ സംവിധാനങ്ങൾ, എൻ.ജി.ഒ, സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങൾ, വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയുടെ പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കിയും വകുപ്പുതല പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യണം. വാർഡുതലത്തിലെ ആരോഗ്യ ശുചിത്വ പോഷണ സമിതിയെ കൂടുതൽ പുനസംഘടിപ്പിച്ച് കൂടുതൽ കർമ്മോന്മുഖമാക്കേണ്ടതാണ്. 2018 ജനുവരി മാസം തന്നെ എല്ലാ ഗ്രാമ/നഗര പ്രദേശങ്ങളിലും വാർഡ്തല ആരോഗ്യ ശുചിത്വപോഷണ സമിതി യോഗം ചേർന്ന് ഓരോ വാർഡിലേയും പ്രധാന ശുചിത്വ-പൊതുജനാരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ കണ്ടെത്തി അവ പരിഹരിക്കാൻ ആവശ്യമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിനായി ശുചിത്വ സ്ക്വാഡുകൾ രൂപീകരിച്ച് ശുചിത്വ മാപ്പിംഗും മൈക്രോലെവൽ കർമ്മപരിപാടികളും ആസൂത്രണം ചെയ്യണം. മൈക്രോലെവൽ കർമ്മപരിപാടികളെ വാർഡുതലത്തിലും തുടർന്ന് പഞ്ചായത്ത്/നഗരസഭതലത്തിൽ ഏകോപിപ്പിച്ച് തദ്ദേശസ്ഥാപനഭരണ സമിതിയുടെ അംഗീകാരം നേടണം. ജില്ലാ, നഗരസഭാ, ബ്ളോക്ക്, ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തലങ്ങളിലെ പ്രസിഡൻറ്/ ചെയർമാൻമാരുടെ അധ്യക്ഷതയിലും അതാത് മെഡിക്കൽ

ഓഫീസർമാർ കൺവീനറായും ഉള്ള ആരോഗ്യ ജാഗ്രതാ സമിതികളുടെയും ഇൻറർസെക്ടറൽ സമിതികളുടേയും യോഗങ്ങളും നടക്കുന്നുവെന്നും ഇക്കാര്യങ്ങൾ ചർച്ചചെയ്യപ്പെടുന്നുവെന്നും ഉറപ്പാക്കണം. ആസൂത്രണ സംഘാടന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിന് ഓരോ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിലും അതാത് സെക്രട്ടറി കൺവീനർ ആയിരിക്കും. ജില്ലയിലെ പ്രവർത്തനങ്ങളാകെ അതാത് ജില്ലാ ചുമതലയുള്ള മന്ത്രിമാരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ക്രോഡീകരിച്ച് ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്നതും നിർവ്വഹണ പുരോഗതി അവലോകനം ചെയ്യുന്നതുമായിരിക്കും. ജില്ലാകളക്ടർ ബന്ധപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥർ, ജനപ്രതിനിധികൾ എന്നിവരുടെ യോഗങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കുകയും ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ നൽകുകയും വേണം. ജില്ലാ കളക്ടർ ചെയർമാനും ജില്ലാ മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ വൈസ് ചെയർമാനും, ശുചിത്വമിഷൻ ജില്ലാ കോ-ഓർഡിനേറ്റർ കൺവീനറുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പുകളിലെ ജില്ലാതല ഉദ്യോഗസ്ഥരടങ്ങുന്ന കോർകമ്മിറ്റിയും രൂപീകരിക്കണം

2. ബോധവൽക്കരണ ശില്പശാലകൾ

കർമ്മ പരിപാടി ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിനും, അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനും അവയുടെ ഫലപ്രദമായ നടത്തിപ്പിനും വേണ്ട സംസ്ഥാന, ജില്ല, ബ്ലോക്ക്, നഗരസഭാതല ശില്പശാലകൾ സംഘടിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

3. പരിശീലനം

വാർഡുതല ശുചിത്വമാപ്പിംഗ്, സൂക്ഷ്മതല കർമ്മ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുന്നതിലേയ്ക്ക് ശുചിത്വ ആരോഗ്യപോഷണ സമിതി അംഗങ്ങൾക്കും, ശുചിത്വ സ്ക്വാഡ് അംഗങ്ങൾക്കും പരിശീലനങ്ങൾ നൽകേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിനായി ജില്ലാ, ബ്ലോക്ക്, ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്, മുൻസിപ്പാലിറ്റി, മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ തലങ്ങളിൽ പരിശീലനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കണം. ഇതിലേയ്ക്ക് കിലയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ വെർച്വൽ ക്ലാസ് റൂം സൗകര്യങ്ങളും പ്രയോജനപ്പെടുത്തണം.

4. പ്രധാന പ്രവർത്തനങ്ങൾ

4.1 വാർഡ്തല ആരോഗ്യ ശുചിത്വ സമിതി പ്രത്യേക യോഗവും, വാർഡ്തല ശുചിത്വ കൂട്ടായ്മയും

വാർഡ് മെമ്പർമാർ/കൗൺസിലർമാർ വാർഡുതല ആരോഗ്യ ശുചിത്വപോഷണ സമിതി വിളിച്ചുചേർത്ത് ശുചിത്വ മാപ്പിംഗും, കർമ്മപദ്ധതി രൂപീകരണവും നടപ്പാക്കുന്നതിന് നേതൃത്വം നൽകണം. ആരോഗ്യവകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥർ ഇത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കണം. വാർഡ് തലത്തിൽ വായനശാലകൾ, ക്ലബുകൾ, സന്നദ്ധസംഘടനകൾ, റസിഡൻസ് അസോസിയേഷനുകൾ, യുവജനസംഘടനകൾ, മഹിളാസംഘടനകൾ, കുടുംബശ്രീ, സ്കൂളുകൾ, ആരോഗ്യ സ്ഥാപനങ്ങൾ, വ്യാപാര വ്യവസായ സ്ഥാപന പ്രതിനിധികൾ, ഗ്രാമ/നഗരതല ഉദ്യോഗസ്ഥർ, ആരോഗ്യ സേന, ഹരിതകർമ്മ സേന, പെൻഷനേഴ്സ് അസോസിയേഷൻ മെമ്പർമാർ, എക്സ് സർവ്വീസ് അംഗങ്ങൾ എന്നിവരെ ഉൾപ്പെടുത്തിയുള്ള 'വാർഡ്തല ശുചിത്വ കൂട്ടായ്മയിൽ വച്ചാവണം പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ആസൂത്രണം. സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ വാർഡുകളിലും ശുചിത്വ കൂട്ടായ്മകൾ സംഘടിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/മുൻസിപ്പാലിറ്റി/മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ സെക്രട്ടറിമാർ ഓരോ വാർഡിലേയും പ്രവർത്തന മേൽനോട്ടത്തിന്റെ ഔദ്യോഗിക ചുമതല അതാത് ജൂനിയർ ഹെൽത്ത് ഇൻസ്പെക്ടർ/ജൂനിയർ പബ്ലിക് ഹെൽത്ത് നഴ്സ്മാർക്ക് നൽകി ഉത്തരവ് ഇറക്കേണ്ടതാണ്.

4.2 ശുചിത്വ സ്ക്വാഡുകളുടെ രൂപീകരണം

വാർഡ്തലത്തിലെ ശുചിത്വകൂട്ടായ്മയിൽ വച്ച് ഓരോ 25 വീടിനും (നഗരപ്രദേശത്ത് 50 വീടുകൾ) രണ്ടു മുതൽ മൂന്ന് അംഗങ്ങളുള്ള (ഒരു പുരുഷൻ നിർബന്ധം) ശുചിത്വസ്ക്വാഡുകൾ രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ഓരോ വാർഡിലേയും 50 വീട്ടുകൾക്ക് ഒരു ടീം എന്ന തലത്തിൽ ശുചിത്വ സ്ക്വാഡുകൾ രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്. വാർഡിന്റെ വിസ്തൃതിയും, വീടുകളുടെ എണ്ണവും, ഭൂമി ശാസ്ത്രപരമായ പ്രത്യേകതകളും, സന്ദർശനം പൂർത്തിയാക്കേണ്ട സമയപരിധിയും കണക്കാക്കി സ്ക്വാഡുകളുടെ എണ്ണം നിശ്ചയിക്കാം. സ്ക്വാഡിന്റെ നേതൃത്വം ആരോഗ്യവകുപ്പ് ജീവനക്കാരനും, വോളണ്ടിയർമാരെ നിയമിക്കേണ്ടത് കുടുംബശ്രീ എ.ഡി.എസ് ചുമതലക്കാരും ആയിരിക്കും. വാർഡുതല ശുചിത്വമാപ്പിംഗും മൈക്രോലെവൽ കർമ്മപദ്ധതി തയ്യാറാക്കലും ശുചിത്വ സ്ക്വാഡുകളുടെ ഉത്തരവാദിത്വമായിരിക്കും. വാർഡുതല സ്ക്വാഡുകൾക്കു പുറമേ വാർഡുകളെ ബ്ലോക്കുകളായി തിരിച്ച് (ശരാശരി 25-50 ഭവനങ്ങൾ) ഭവനങ്ങൾ പരിശോധന നടത്തുന്നതിനായി വോളണ്ടിയർമാരെ നിയമിക്കേണ്ടതാണ്. മൈക്രോലെവൽ മാപ്പിംഗ്, കർമ്മ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കൽ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച് വിശദവിവരം **അനുബന്ധം II** ആയി ഉള്ളടക്കം ചെയ്യുന്നു.

ശുചിത്വ സ്ക്വാഡുകൾ ചെയ്യേണ്ടത്

- പകർച്ചവ്യാധികൾ ഒഴിവാക്കാൻ എന്തെല്ലാം പ്രവർത്തനങ്ങൾ ചെയ്യേണ്ടതുണ്ടെന്ന് പൊതുജനങ്ങൾക്ക് കൃത്യമായി പറഞ്ഞുകൊടുക്കണം
- ആദ്യ സന്ദർശനത്തിന് മുമ്പ് മാപ്പും, മൈക്രോപ്ലാനും ഉണ്ടാക്കുകയും സന്ദർശിക്കേണ്ട 25/50 വീട്ടുകൾ/പ്ലോട്ടുകൾ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യണം
- സ്ഥാപനങ്ങൾ (സർക്കാർ/സ്വകാര്യസ്ഥാപനങ്ങൾ) സന്ദർശിച്ച് ശുചീകരണ ബോധവൽക്കരണം നൽകുക.
- ആഴ്ചയിൽ ഒരു ദിവസം "ആരോഗ്യ ജാഗ്രതാ" ദിനം ആചരിക്കുവാൻ നിർദ്ദേശിക്കുകയും ആവശ്യകതയെകുറിച്ച് ബോധവൽക്കരിക്കുകയും ചെയ്യുക
- കൊതുകുകളുടെ ഉറവിടങ്ങൾ കണ്ടുപിടിച്ച് വീട്ടുകാരെ/സ്ഥാപനത്തിലുള്ളവരെ കൊണ്ട് അവ നശിപ്പിക്കുക
- പ്രദേശത്തെ മാലിന്യ സംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രശ്നങ്ങൾ പട്ടികപ്പെടുത്തുക
- കുടിവെള്ള ഗുണമേന്മ പരിശോധിച്ച് വേണ്ട നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുക
- പാത്രങ്ങളിലും ടാങ്കുകളിലും ജലം സംഭരിച്ച് സൂക്ഷിക്കുമ്പോൾ അവ കൊതുക് കടക്കാത്തവിധം കൃത്യമായി അടച്ചുസൂക്ഷിക്കാനും ആഴ്ചയിലൊരിക്കൽ ജലം നീക്കം ചെയ്ത് ഉൾവശം ഉരച്ച് കഴുകി ഉണക്കിയ ശേഷം വീണ്ടും ജലം നിറയ്ക്കാനായി ബോധ്യപ്പെടുത്തുക
- ശുചിത്വ മാപ്പിംഗ് നടത്തുക, റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കുക.
- പകർച്ചവ്യാധി ബോധവൽക്കരണ സന്ദേശങ്ങളടങ്ങിയ നോട്ടീസുകൾ വിതരണം ചെയ്യുക
- ശുചിത്വ സ്ക്വാഡുകൾക്ക് നേതൃത്വം വഹിക്കുന്ന ആരോഗ്യപ്രവർത്തകർ ആഴ്ചയിലൊരിക്കൽ പ്രവർത്തന പുരോഗതി വിലയിരുത്തുക.
- ഉറവിട മാലിന്യ സംസ്കരണ രീതികൾ പ്രചരിപ്പിക്കുക. സ്വന്തമായി കമ്പോസ്റ്റിംഗ്/ബയോഗ്യാസ് ഉല്പാദനം ചെയ്യുന്നതിന് പ്രേരിപ്പിക്കുക.
- മാലിന്യങ്ങൾ വലിച്ചെറിയുന്നതും, കത്തിക്കുന്നതും മാരകരോഗങ്ങൾക്ക് കാരണ മാകുമെന്ന സന്ദേശം നൽകുക.
- ബഹുനില കെട്ടിടങ്ങൾ പണിയുന്നിടത്തും പുതുക്കി പണിയൽ നടത്തുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളും സന്ദർശിച്ച് ഈച്ച കൊതുക്, എലി തുടങ്ങിയവ പെരുകാനുള്ള സാഹചര്യങ്ങൾ പരിശോധിക്കുക
- തോട്ടം മേഖലകൾ/തീരദേശ മേഖലകൾ/ആദിവാസി മേഖലകൾ/ചേരികൾ/ ഇതര സംസ്ഥാന തൊഴിലാളികൾ താമസിക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ നിരീക്ഷിച്ച് കൊതുകുറവിട നശീകരണം ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രതിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുക
- വിവിധ ആരോഗ്യ ശുചിത്വ കാമ്പയിനുകൾ നിശ്ചിത തീയതികളിൽ ജന പങ്കാളിത്തത്തോടെ നടത്തുക

4.3 വാർഡ്തല ശുചിത്വ മാപ്പിംഗ്

ശുചിത്വ സ്ക്വാഡുകൾ പകർച്ചവ്യാധികൾ ഉണ്ടാകുന്ന സാഹചര്യങ്ങൾ കണ്ടെത്തി മാപ്പിംഗ് നടത്തേണ്ടതാണ്. മാപ്പിംഗ് നടത്തുന്ന നടപടിക്രമം **അനുബന്ധം II** വിശദമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഈ റിപ്പോർട്ടുകൾ ഏകോപിപ്പിച്ച് വാർഡുതല മൈക്രോലെവൽ ശുചിത്വ മാപ്പിംഗ് റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കണം ഇത് വാർഡുതല ചുമതലാ ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ ഉത്തരവാദിത്വമായിരിക്കും. വാർഡ്തല മാപ്പിംഗുകൾ നടത്തിയത് നഗര/ഗ്രാമ തലത്തിൽ ക്രോഡീകരിക്കുന്നതിന് വേണ്ടി നഗരസഭ/ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ ഹെൽത്ത് സൂപ്പർവൈസർ/ഹെൽത്ത് ഇൻസ്പെക്ടർ/വി.ഇ.ഒ എന്നീ ഉദ്യോഗസ്ഥരെ കൺവീനറാക്കി മൂന്നംഗ കമ്മറ്റിയെ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/നഗരസഭാ കമ്മറ്റി ചുമതലപ്പെടുത്തണം

ശുചിത്വമാപ്പിംഗിലൂടെ കണ്ടെത്തേണ്ടത്

- വാർഡിൽ മാലിന്യ പ്രശ്നങ്ങൾ ഉള്ളതും വെള്ളം കെട്ടി നിന്ന് കൊതുക് പെരുകുന്നതിന് സാധ്യതയുള്ളതുമായ സ്ഥലങ്ങൾ
- ഓടകൾ നന്നായി പരിപാലിക്കാത്ത പ്രദേശങ്ങൾ
- പൊട്ടിയ സെപ്റ്റിക് ടാങ്കുകൾ, കൊതുകുവല കൊണ്ട് മൂടാത്ത വെൻറ് പൈപ്പുകൾ
- സ്ഥാപനത്തിൽ നിന്നും വീട്ടുകളിൽ നിന്നും മലിനജലം പൊതുഓടയിലേയ്ക്ക് തുറന്ന് വിടുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ
- കുറ്റിച്ചെടികൾ വളർന്ന് കൊതുകിന് വളരുന്നതിനുള്ള സാഹചര്യങ്ങൾ
- ജൈവമാലിന്യം, പ്ലാസ്റ്റിക്കും മറ്റ് ദ്രവിക്കാത്ത മാലിന്യങ്ങളും വലിച്ചെറിയു ന്നതിന്റെ പ്രശ്നങ്ങൾ
- വെള്ളം കെട്ടി നിൽക്കുന്ന ടാങ്കുകൾ, ജലം സംഭരിച്ച് തുറന്നു വച്ചിട്ടുള്ളതുമായ ടാങ്കുകൾ, പാത്രങ്ങൾ
- കരിക്കിൻ തൊണ്ടുകൾ/ചിരട്ടകൾ/ഉപയോഗ ശൂന്യമായ പാത്രങ്ങൾ, കുപ്പികൾ, ഉപേക്ഷിച്ച ടയറുകൾ
- പ്ലാസ്റ്റിക്കും മറ്റ് ദ്രവിക്കാത്ത മാലിന്യങ്ങളും വലിച്ചെറിയുന്ന സാഹചര്യങ്ങൾ
- വൃത്തിയില്ലാത്ത വീടും പരിസരവും
- കെട്ടിട നിർമ്മാണ സ്ഥലങ്ങൾ
- റബർതോട്ടങ്ങൾ/കമുകിൻ തോട്ടങ്ങൾ/പൈനാപ്പിൾ/കൊക്കോ തോട്ടങ്ങൾ
- വർക്ക്ഷോപ്പുകൾ/ഗ്യാരേജുകൾ
- കക്കൂസ് ടാങ്ക്
- വീടിനുള്ളിലും, ടെറസിലും കൊതുക് വളരാനുള്ള സാഹചര്യങ്ങൾ (ഫ്രിഡ്ജ് ട്രേ, പൂച്ചട്ടികൾ മുതലായവ)
- പഴകിയ വാഹനങ്ങൾ (പ്രത്യേകിച്ച് പോലീസ് സ്റ്റേഷൻ പരിസരം)
- ആൾപ്പാർപ്പില്ലാത്ത പറമ്പുകൾ
- പൂട്ടിയിട്ടിരിക്കുന്ന വീട്ടുകളുടെ പരിസരം, ടോയ് ലറ്റ് വാട്ടർ സീലുകൾ

4.4 മൈക്രോലെവൽ കർമ്മപദ്ധതി തയ്യാറാക്കലും, നടപ്പിലാക്കലും

വാർഡുതല ശുചിത്വമാപ്പിംഗിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ 50 വീട്ടുകൾ അടങ്ങുന്ന ക്ലസ്റ്ററുകൾക്കുള്ള (ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിൽ വിസ്തൃതിയും, ജനസാന്ദ്രതയും കണക്കാക്കി ക്ലസ്റ്ററിലെ വീട്ടുകളുടെ എണ്ണം നിജപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്) പകർച്ചവ്യാധി പ്രതിരോധ കർമ്മപദ്ധതി തയ്യാറാക്കുക (പരിശീലനം കിലയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നൽകുന്നതാണ്).

തയ്യാറാക്കിയ കർമ്മപരിപാടികൾ കാലഗണന പാലിച്ച് പഞ്ചായത്ത്/നഗരസഭയുടെ പിന്തുണയോടെ വാർഡുതല ആരോഗ്യ ശുചിത്വ പോഷണ സമിതി നേതൃത്വം നൽകി ശുചിത്വ സ്ക്വാഡുകളുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ നടപ്പിലാക്കേണ്ടതാണ്.

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ

- ഉറവിട മാലിന്യ സംസ്കരണവും, സംയോജിത മാലിന്യസംസ്കരണ പദ്ധതികളും തയ്യാറാക്കൽ
- 50 മൈക്രോണിന് താഴെയുള്ള പ്ലാസ്റ്റിക് ബാഗുകൾ നിരോധിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യങ്ങളുടെ സംഭരണവും, റീസൈക്കിൾ ചെയ്യുന്നതിനായി പാഴ്വസ്തു വ്യാപാരികൾക്ക് കൈമാറുന്നതിനുള്ള നടപടികളും
- റോഡുകൾ, ഓടകൾ, തോട്, കുളം, കിണർ വൃത്തിയാക്കൽ
- വെള്ളക്കെട്ട് ഒഴിവാക്കൽ, വെള്ളം കെട്ടിനിൽക്കാൻ സാദ്ധ്യതയുള്ള സാഹചര്യം ഒഴിവാക്കൽ
- ടാങ്കുകൾ വൃത്തിയാക്കൽ
- കുറ്റിച്ചെടിയും, കുളവാഴ, മുട്ടപ്പായൽ തുടങ്ങിയ ജലസസ്യങ്ങളും മറ്റും നീക്കം ചെയ്യൽ

- കൊതുക്, എലി, മറ്റ് മൃഗങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ വഴി ഉണ്ടാകാവുന്ന രോഗങ്ങളെ പ്രതിരോധിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ
- കൊതുക് പെരുകാൻ സാഹചര്യം ഉള്ള സ്ഥലങ്ങൾ കണ്ടെത്തലും പ്രതിവിധികളും
- പൊതുസ്ഥലങ്ങൾ, തോട്ടങ്ങൾ, നിർമ്മാണ സ്ഥലങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയിൽ ശുചിത്വ ആരോഗ്യ പ്രവർത്തന നിരീക്ഷണം, നിയന്ത്രണം
- ഹോട്ട്സ്പോട്ടുകൾ (പകർച്ചവ്യാധി പടർന്ന് പിടിയ്ക്കാൻ സാധ്യതയുള്ള സ്ഥലങ്ങൾ) നിശ്ചയിക്കൽ
- സംഭരിച്ച് സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന ജലം ശുചിത്വമുള്ളതാണെന്നും അതിൽ കൊതുക് പെരുകുന്നില്ല എന്നും ഉറപ്പാക്കൽ.
- ജലവിതരണ പൈപ്പുകളുടെ അറ്റകുറ്റപ്പണി
- വിവര വിജ്ഞാന വ്യാപന പ്രവർത്തനങ്ങൾ
- ആരോഗ്യ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പകർച്ചവ്യാധികൾക്കുള്ള ചികിത്സാ സൗകര്യങ്ങളും ഔഷധ ലഭ്യതയും ഉറപ്പാക്കൽ
- പകർച്ചവ്യാധി പ്രതിരോധ നിയന്ത്രണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ സഹായം (മാനവ ശേഷി, സാധന സാമഗ്രികൾ, ഫണ്ട് മുതലായവ) ആരോഗ്യ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് നൽകേണ്ടതാണ്.
- ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോകോൾ നടപ്പിലാക്കൽ (ഖണ്ഡിക 4.10 കാണുക)

ശുചിത്വ സ്ക്വാഡുകൾ ശുചിത്വമാപ്പിംഗിലൂടെ കണ്ടെത്തിയ കാടുകയറി കിടക്കുന്ന പറമ്പുകൾ വൃത്തിയാക്കാൻ ഉടമയോട് ആവശ്യപ്പെടുകയും ഉടമ സ്ഥലത്തില്ലാതിരിക്കുകയോ നടപടി എടുക്കാതിരിക്കുകയോ ചെയ്യുന്ന പക്ഷം പറമ്പ് വൃത്തിയാക്കാനുള്ള സത്വര നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുകയും അതിനായി വരുന്ന ചെലവ് ഉടമയിൽ നിന്ന് ഈടാക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഉത്തരവാദിത്വം അതാത് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപന സെക്രട്ടറിയ്ക്കായിരിക്കും.

നഗര പ്രദേശങ്ങളിൽ ശുചിത്വമാപ്പിംഗിലൂടെ കണ്ടെത്തിയ ആൾതാമസം ഇല്ലാതെ പരിസരം വൃത്തിഹീനമായി കാടുകയറി കിടക്കുന്ന വീടുകളുടെ ഉടമകളെ അറിയിക്കുകയും വൃത്തിയാക്കാനുള്ള സത്വര നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെടുകയും അല്ലാത്തപക്ഷം വൃത്തിയാക്കി അതിനായുള്ള ചെലവ് ഉടമയിൽ നിന്ന് ഈടാക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഉത്തരവാദിത്വം അതാത് മുൻസിപ്പാലിറ്റി/മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ സെക്രട്ടറിയ്ക്കായിരിക്കും. ഇത്തരം വീടുകളിലെ ടെറസ്, സൺഷേഡ്, മുതലായവയിലും ടോയ്ലറ്റ് സീലുകളിലും കൊതുക് മുട്ടയിടുന്ന സാഹചര്യം ഒഴിവാക്കണം. ആവർത്തിച്ച് പൊതുജനാരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളുടേയും, വീടുകളുടേയും വിവരങ്ങൾ പൊതുജന മധ്യത്തിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും, വാർഡുതല ശുചിത്വ സമിതികളും ഏറ്റെടുക്കുന്ന പ്രവർത്തികളുടെ മാസ്റ്റർ റോൾ സൂക്ഷിച്ചു വയ്ക്കേണ്ടതാണ്.

4.5 "ആരോഗ്യ ജാഗ്രതാ" പാലനം

"ആരോഗ്യ ജാഗ്രതാ" പാലനം (ആഴ്ചയിലൊരു ദിവസം വീട്, സ്ഥാപനം, പരിസരം സന്ദർശിച്ച് കൊതുകിന് മുട്ടയിട്ട് പെരുകുവാനുള്ള സാഹചര്യം സൃഷ്ടിക്കുന്ന എല്ലാ വസ്തുക്കളും നീക്കം ചെയ്യുകയും വൃത്തിയായി സൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുക). എല്ലാ വീടുകളിലും സ്ഥാപനങ്ങളിലും പഞ്ചായത്ത്/മുൻസിപ്പൽ വാർഡ് അംഗങ്ങൾ, മറ്റ് വകുപ്പുകളിലെ ഫീൽഡ്തല ഉദ്യോഗസ്ഥർ, കുടുംബശ്രീ, ആശ പ്രവർത്തകർ, ശുചിത്വ സ്ക്വാഡുകൾ എന്നിവരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ടീമുകൾ രൂപീകരിച്ച് ചുമതല നൽകുകയും ബന്ധപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥർ പുരോഗതി പരിശോധിക്കുകയും വേണം. ആരോഗ്യജാഗ്രത പാലനം ഇപ്രകാരം ആകാം

വെള്ളിയാഴ്ച :	എല്ലാ വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളിലും
ശനിയാഴ്ച :	എല്ലാ ആരോഗ്യ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ എല്ലാ സർക്കാർ/സ്വകാര്യ ഓഫീസുകൾ, വ്യാപാര സ്ഥാപനങ്ങൾ
ഞായറാഴ്ച :	എല്ലാ വീടുകൾ, പൊതു ഇടങ്ങൾ

4.6 വിവര വിജ്ഞാന വ്യാപനം

ആരോഗ്യവകുപ്പ് തയ്യാറാക്കിയ ആരോഗ്യ ജാഗ്രത ബോധവൽക്കരണ/പരിശീലന കൈപ്പുസ്തകത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലും ശുചിത്വമിഷൻ തയ്യാറാക്കിയ ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോകോൾ കൈപ്പുസ്തകത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലും വിവിധ മാധ്യമങ്ങളിലൂടെ അനുയോജ്യമായ വിവര-വിജ്ഞാന-വ്യാപന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തേ ണ്ടതാണ്. ഹരിത കേരളം മിഷനും, ശുചിത്വമിഷനും ഇക്കാര്യത്തിൽ നടപടി സ്വീകരിക്കണം.

4.7 വിശേഷാൽ ഗ്രാമ/വാർഡ് സഭകൾ :

വിശേഷാൽ ആരോഗ്യ ഗ്രാമസഭകൾ വിളിച്ചുചേർത്ത് ഓരോ തലങ്ങളിലും ഗ്രാമ/വാർഡ് സഭാംഗങ്ങളുടെ സ്വന്തം ഉത്തരവാദിത്വത്തിലും കൂട്ടായ്മയിലും ഏറ്റെടുക്കേണ്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾ ചർച്ച ചെയ്യുകയും സൂക്ഷ്മതല പ്ലാൻ പ്രകാരമുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളും സ്വീകരിക്കണം

4.8 പ്രത്യേക അയൽക്കൂട്ട യോഗങ്ങൾ

ആരോഗ്യ ജാഗ്രതാ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ചർച്ച ചെയ്യുന്നതിനും ഗൃഹസന്ദർശനം, രോഗപ്രതിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, ശുചീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്ത് നടപ്പാക്കുന്നതിനുമായി പ്രത്യേക അയൽക്കൂട്ട യോഗം ചേരണം

4.9 പൊതുജന പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കൽ

മത ആരാധന മേലധ്യക്ഷൻമാർ, അമ്പല കമ്മറ്റി അംഗങ്ങൾ, കരയോഗ പ്രതിനിധികൾ, ലയൺസ്, റോട്ടറി സംഘടനാ പ്രതിനിധികൾ, വ്യാപാര വ്യവസായ സംഘടനാ പ്രതിനിധികൾ, സ്വകാര്യ സ്ഥാപന പ്രതിനിധികൾ എന്നിവരെ വിളിച്ചുകൂട്ടി ആരോഗ്യ ജാഗ്രതാ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ചർച്ച ചെയ്യുകയും അവരുടെ പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പുവരുത്തുകയും വേണം

4.10 ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോകോൾ

ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോകോൾ നടത്തുന്നതിന് ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരികളും, പൊതുപ്രവർത്തകരും മുൻകൈ എടുക്കണം. എല്ലാത്തരം പ്ലാസ്റ്റിക് ക്യാരിബാഗുകൾ, പ്ലാസ്റ്റിക്/പേപ്പർ കപ്പുകൾ/പ്ലേറ്റുകൾ എന്നിവ ഒഴിവാക്കി പ്രകൃതി സൗഹൃദ വസ്തുക്കളാൽ നിർമ്മിതമായ സഞ്ചികൾ, സ്റ്റീൽ/മൺ/ഗ്ലാസ് കപ്പ്, സിറാമിക്-സ്റ്റീൽ പ്ലേറ്റുകൾ എന്നിവ ഉപയോഗിച്ചാൽ തന്നെ മാലിന്യം വലിയൊരളവിൽ കുറയുകയും അത്തരം മാലിന്യം പൊതുസ്ഥലം, ഓട, തോട്, പുഴയിലേയക്ക് വലിച്ചെറിയുന്നതും കത്തിക്കുന്നതും മൂലമുണ്ടാകുന്ന ഗുരുതരമായ ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പരിഹാരമാകുകയും ചെയ്യും. പകർച്ചവ്യാധി പ്രതിരോധ കാമ്പയിനുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ ജനപ്രതിനിധികൾ, ഉദ്യോഗസ്ഥർ, പൊതുപ്രവർത്തകർ എന്നിവർക്ക് സ്വന്തം വീട്ടിൽ കമ്പോസ്റ്റിംഗ് ചെയ്തും ഗ്രീൻപ്രോട്ടോകോൾ തങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സ്ഥാപനം, പൊതുസ്ഥാപനം, പൊതു/സ്വകാര്യ ചടങ്ങുകൾക്കും ബാധകമാക്കി മാതൃകയാകാൻ കഴിയും.

5. വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ

ആരോഗ്യ ജാഗ്രതാ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിജയകരമായി സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിന് ഓരോ വകുപ്പിനും തങ്ങളുടേതായ പങ്ക് വഹിക്കുവാനുണ്ട്. ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പുകളുടെ ഉത്തരവാദിത്വത്തിൽ ഏറ്റെടുക്കാവുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ സൂചന **അനുബന്ധം I** ആയി ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. നൽകിയിട്ടുള്ള സൂചനയെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി വിശദാംശങ്ങൾ സഹിതം കർമപരിപാടി തയ്യാറാക്കി ചുമതലയും നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ടുള്ള സർക്കുലർ അതാത് വകുപ്പ് തലവന്മാർ പുറപ്പെടുവിക്കേണ്ടതാണ്. അതാത് തലങ്ങളിൽ മോണിട്ടറിങ്ങ് ഉത്തരവാദിത്വവും നൽകണം.

6. മോണിറ്ററിംഗ്

വാർഡ്തല പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഓരോ ആഴ്ചയിലും വാർഡ്തല ആരോഗ്യ ശുചിത്വ പോഷണ സമിതി അവലോകനം ചെയ്യേണ്ടതാണ്. ഓരോ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിലും അവലോകന സമിതിയുടെ യോഗം രണ്ടാഴ്ചയിലൊരിക്കൽ ചേരണം. ജില്ലാതല കോർ കമ്മിറ്റി യോഗം 15 ദിവസത്തിലൊരിക്കൽകൂടി പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിലയിരുത്തേണ്ടതാണ്. ജില്ലാ വികസന സമിതിയും, ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയും ഊർജ്ജിത പ്രതിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിലയിരുത്തി മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കേണ്ടതാണ്.

ഗാർഹികതലത്തിൽ നടത്താൻ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള എല്ലാ പ്രവർത്തനങ്ങളും സ്ഥാപനങ്ങളിലും നടക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കണം. അതിന് സാമൂഹ്യപ്രവർത്തകർ, സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകർ, ഗ്രന്ഥശാല-കലാസമിതി പ്രവർത്തകർ, തൊഴിലാളി സംഘടനകളുടെ പ്രതിനിധികൾ, യുവജന സംഘടനകൾ, റസിഡൻസ് അസോസിയേഷൻ ഭാരവാഹികൾ എന്നിവർ ഉൾപ്പെടുന്ന ശുചീകരണ മോണിട്ടറിംഗ് കമ്മിറ്റികൾ രൂപീകരിക്കണം കമ്മിറ്റിയംഗങ്ങൾ ആഴ്ചയിലൊരിക്കൽ സ്ഥാപന പരിസരം സന്ദർശിക്കേണ്ടതും പ്രവർത്തനങ്ങൾ അവലോകനം ചെയ്ത് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് റിപ്പോർട്ട് നൽകുന്ന രീതിയിൽ സംവിധാനം ആവിഷ്കരിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

7. ഇൻസ്പെക്ഷൻ ടീം

ജില്ലാകളക്ടർമാർ, ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് നഗരസഭാതല പ്രവർത്തനങ്ങൾ പരിശോധിച്ച് റിപ്പോർട്ട് നൽകുന്നതിന് ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് സെക്രട്ടറിമാർക്കും, ജില്ലാതല ഉദ്യോഗസ്ഥൻമാർക്കും യഥാക്രമം ചുമതല നൽകി ഉത്തരവ് ഇറക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിന്റെ ഏകോപന ചുമതല ശുചിത്വമിഷൻ ജില്ലാ കോ-ഓർഡിനേറ്റർമാർക്കായിരിക്കും.

8. പ്രവർത്തന കലണ്ടർ

ക്രമ നം.	പ്രവർത്തനഘടകം	ഉത്തരവാദിത്വം	പങ്കെടുക്കേണ്ടവർ	സമയക്രമം
1	ആരോഗ്യ ജാഗ്രത 2018, രോഗപ്രതിരോധ യജ്ഞം സംസ്ഥാനതല ഉദ്ഘാടനം (തിരുവനന്തപുരം)	ആരോഗ്യവകുപ്പ്, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്		2018 ജനുവരി 1
2	ആരോഗ്യ ജാഗ്രതാ ബോധവൽക്കരണ/ പരിശീലന കൈപുസ്തകം തയ്യാറാക്കൽ	അഡീഷണൽ ഡയറക്ടർ, (പി.എച്ച്)	പി.എച്ച് ടീം	2018 ജനുവരി 10 ന് മുൻപ്
3	സംസ്ഥാനതല നേതൃത്വ ബോധവൽക്കരണ പരിശീലനപരിപാടി (വെർച്വൽ കോൺഫറൻസ്)	ആരോഗ്യവകുപ്പ്, കില	ത.സ്വ.ഭ. അധ്യക്ഷൻ, സ്ഥിരം സമിതി ചെയർപേഴ്സൺ, സെക്രട്ടറി, ഡി.എം.ഒ, ഡി.എസ്.ഒ, ഡി.പി.എം.	2018 ജനുവരി 17, 18
4	മാധ്യമ പ്രവർത്തകർക്കായുള്ള ശില്പശാല	ആരോഗ്യവകുപ്പ്, പി.ആർ.ഡി	മാധ്യമ പ്രവർത്തകർ	2018 ജനുവരി 18
5	ജില്ലാതല നേതൃത്വ ബോധവൽക്കരണ പരിശീലനപരിപാടി	ജില്ലയുടെ ഉത്തരവാദിത്തപ്പെട്ട മന്ത്രി/എം.പി /എം.എൽ.എ/ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപന അദ്ധ്യക്ഷന്മാർ, ജില്ലാ മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ, ജില്ലാപ്രോഗ്രം മാനേജർ (ആരോഗ്യകേരളം), കോ -ഓർഡിനേറ്റർ (ശുചിത്വ മിഷൻ /ഹരിത കേരളം/കുടുംബശ്രീ)	മെഡിക്കൽ ഓഫീസർമാർ , സൂപ്പർവൈസർമാർ, ഹരിത കേരളം, ശുചിത്വ മിഷൻ, കുടുംബശ്രീ ഉദ്യോഗസ്ഥർ	2018 ജനുവരി 19,20

6	ജില്ലാ /നഗരസഭാ /ബ്ലോക്ക്/ ഗ്രാമ തല നേതൃത്വ ബോധവൽക്കരണ പരിശീലന പരിപാടി	തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപന സെക്രട്ടറിമാർ, മെഡിക്കൽ ഓഫീസർമാർ, സൂപ്പർവൈസർമാർ, ശുചിത്വ മിഷൻ,ഹരിത കേരളം മിഷൻ, കുടുംബശ്രീ	ആരോഗ്യ ശുചിത്വ പോഷണ സമിതി അംഗങ്ങൾ,ശുചിത്വ സ്ക്വാഡ്/ ആരോഗ്യസേന, ഹരിതകർമ്മ സേന ,ഹരിത കേരളം, ശുചിത്വ മിഷൻ , കുടുംബശ്രീ ഉദ്യോഗസ്ഥർ തുടങ്ങിയവർ	2018 ജനുവരി 22 മുതൽ 24 വരെ
7	ആരോഗ്യസ്ഥാപന/ആശുപത്രി ശുചീകരണദിനം	ആരോഗ്യസ്ഥാപന/ ആശുപത്രി മേധാവികൾ	ജീവനക്കാർ	2018 ജനുവരി 20
8	ആരോഗ്യ ജാഗ്രതാ ഗൃഹസന്ദർശനം, രോഗ പ്രതിരോധ അവസ്ഥാനിർണ്ണയം	തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്, ആരോഗ്യ വകുപ്പ്	മന്ത്രിമാർ, എം പി മാർ, എം.എൽ.എ മാർ, മറ്റു ജനപ്രതിനിധികൾ, ഉദ്യോഗസ്ഥർ , സന്നദ്ധപ്രവർത്തകർ	2018 ജനുവരി 21
9	തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനതല പ്രത്യേക യോഗം	പഞ്ചായത്ത് ഡയറക്ടർ, നഗരകാര്യ ഡയറക്ടർ, ഗ്രാമവികസന കമ്മീഷണർ	ഭരണസമിതി അംഗങ്ങൾ	2018 ജനുവരി 23-25
10	പ്രത്യേക ഗ്രാമസഭയും, ശുചിത്വസ്ക്വാഡുകളുടെ രൂപീകരണവും (ആരോഗ്യ ജാഗ്രതാ ഗ്രാമസഭ)	പഞ്ചായത്ത് ഡയറക്ടർ, നഗരകാര്യ ഡയറക്ടർ	ജനപ്രതിനിധികൾ, ഉദ്യോഗസ്ഥർ, പൊതുജനങ്ങൾ	2018 ജനുവരി 24-30
11	മാർക്കറ്റുകൾ, സ്ഥാപനങ്ങൾ, പൊതു സ്ഥലങ്ങൾ എന്നിവ ശുചീകരിച്ച് ആരോഗ്യ ജാഗ്രതാ പ്രവർത്തനം നടത്തണം	തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്, ശുചിത്വമിഷൻ, ഹരിത കേരളം മിഷൻ, ആരോഗ്യ വകുപ്പ്		2018 ജനുവരി 26
12	ആരോഗ്യ ശുചിത്വ പോഷണ സമിതി പ്രത്യേക യോഗവും ശുചിത്വ മാപ്പിംഗിന് വേണ്ടിയുള്ള വാർഡ് ലെവൽ മൈക്രോ പ്ലാൻ തയാറാക്കൽ	തദ്ദേശസ്ഥാപന സെക്രട്ടറി, ആരോഗ്യ വകുപ്പ്, കുടുംബശ്രീ	ആരോഗ്യ ശുചിത്വ പോഷണ സമിതി അംഗങ്ങൾ, ആരോഗ്യ സേന, ഹരിത കർമ്മസേന, ഹരിതകേരളം, ശുചിത്വ മിഷൻ, കുടുംബശ്രീ ഉദ്യോഗസ്ഥർ തുടങ്ങിയവർ	2018 ജനുവരി 27-31
13	ശുചിത്വമാപ്പിംഗ്	തദ്ദേശസ്ഥാപന സെക്രട്ടറി, ആരോഗ്യ വകുപ്പ്, കുടുംബശ്രീ	ആരോഗ്യ ശുചിത്വ പോഷണ സമിതി അംഗങ്ങൾ, ആരോഗ്യ സേന, ഹരിത കർമ്മസേന, ഹരിതകേരളം, ശുചിത്വ മിഷൻ, കുടുംബശ്രീ ഉദ്യോഗസ്ഥർ തുടങ്ങിയവർ	2018 ഫെബ്രുവരി 1 മുതൽ 5 വരെ

14	ആരോഗ്യ ശുചിത്വ പോഷണ സമിതി പ്രത്യേക യോഗവുംഅയൽക്കൂട്ട യോഗങ്ങളും വാർഡ്തല മാതൃകാ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കലും	തദ്ദേശസ്ഥാപന സെക്രട്ടറി, ആരോഗ്യ വകുപ്പ്, കുടുംബശ്രീ	അയൽക്കൂട്ടങ്ങൾ, വാർഡ് തല കർമ്മസമിതി അംഗങ്ങൾ, ആരോഗ്യവകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥർ	2018 ഫെബ്രുവരി 6-11
15	വാർഡ്തല മാതൃക പ്ലാൻ പഞ്ചായത്ത് സമിതിയുടെ അംഗീകാരത്തിന് സമർപ്പിക്കുന്നു	ആരോഗ്യ ശുചിത്വ പോഷണ സമിതി	ഭരണസമിതി അംഗങ്ങൾ, സെക്രട്ടറി	2018 ഫെബ്രുവരി 12
16	വാർഡ്തല മാതൃക പ്ലാൻ പഞ്ചായത്ത് സമിതി അംഗീകരിക്കുന്നു	ഭരണസമിതി അംഗങ്ങൾ, സെക്രട്ടറി	ഭരണസമിതി അംഗങ്ങൾ, സെക്രട്ടറി	2018 ഫെബ്രുവരി 14-15
17	വാർഡ്തല ആരോഗ്യ ജാഗ്രതാ ബോധവൽക്കരണ പ്രതിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഗാർഹിക / സ്ഥാപന തലത്തിൽ നടപ്പിലാക്കുന്നു	തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്, ആരോഗ്യ വകുപ്പ്, ശുചിത്വമിഷൻ, ഹരിത കേരളം മിഷൻ	ആരോഗ്യ ശുചിത്വ പോഷണ സമിതി അംഗങ്ങൾ, ആരോഗ്യ സേന, ഹരിത കർമ്മസേന, ഹരിതകേരളം, ശുചിത്വ മിഷൻ, കുടുംബശ്രീ ഉദ്യോഗസ്ഥർ തുടങ്ങിയവർ	2018 ഫെബ്രുവരി 16 മുതൽ
18	രോഗപ്രതിരോധ ആരോഗ്യ ജാഗ്രതാ - കുടുംബശ്രീ അയൽക്കൂട്ടങ്ങളിൽ പ്രത്യേക ഇടപെടലുകൾ	കുടുംബശ്രീ മിഷൻ	കുടുംബശ്രീ അയൽക്കൂട്ട അംഗങ്ങൾ	2018 ഫെബ്രുവരി 16 മുതൽ
19	ആരോഗ്യ ജാഗ്രത ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, ഇടപെടലുകൾ, സർക്കാർ, അർദ്ധ സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോകോൾ, മാർക്കറ്റുകൾ, വ്യാപാര സ്ഥാപനങ്ങൾ, വ്യവസായ സ്ഥാപനങ്ങൾ, പൊതു സ്ഥലങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയിൽ ഇടപെടലുകൾ	തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, ആരോഗ്യവകുപ്പ്, സാമൂഹ്യനീതിവകുപ്പ്, വിദ്യാഭാസവകുപ്പ്, പി .ആർ.ഡി , ശുചിത്വമിഷൻ, ഹരിതകേരളം മിഷൻ,കുടുംബശ്രീ	അയൽക്കൂട്ടങ്ങൾ,വാർഡ്തല കർമ്മസമിതി അംഗങ്ങൾ, ആരോഗ്യ വകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥർ	2018 ഫെബ്രുവരി 16 മുതൽ
20	വീടുകൾ, സ്ഥാപനങ്ങൾ, പൊതുസ്ഥലങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയിൽ സമ്പൂർണ്ണ ശുചീകരണം,	തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, ആരോഗ്യവകുപ്പ്, സാമൂഹ്യനീതിവകുപ്പ്, വിദ്യാഭാസവകുപ്പ്, പി .ആർ.ഡി , ശുചിത്വമിഷൻ, ഹരിതകേരളം മിഷൻ,കുടുംബശ്രീ	ആരോഗ്യ ശുചിത്വ പോഷണ സമിതി അംഗങ്ങൾ, ആരോഗ്യ സേന, ഹരിത കർമ്മസേന, ഹരിതകേരളം, ശുചിത്വ മിഷൻ, കുടുംബശ്രീ ഉദ്യോഗസ്ഥർ തുടങ്ങിയവർ	2018 മാർച്ച് ആദ്യവാരം
21	തുടർന്ന് ആഴ്ചയിലൊരിക്കൽ ആരോഗ്യ ജാഗ്രത ദിനാചരണം - ഡ്രൈ ഡേ - - വെള്ളിയാഴ്ച സ്കൂളുകളിൽ, ശനിയാഴ്ച ഓഫീസുകളിൽ, ഞായറാഴ്ച വീടുകളിലും പൊതു സ്ഥലങ്ങളിലും	അദ്ധ്യാപകർ, വിദ്യാർത്ഥി പ്രതിനിധികൾ സ്ഥാപന മേധാവികൾ, പൊതുജനങ്ങൾ	അദ്ധ്യാപകർ, വിദ്യാർത്ഥികൾ, സ്ഥാപന മേധാവികൾ, പൊതുജനങ്ങൾ	2018 മാർച്ച് മുതൽ എല്ലാ മാസവും

22	കഴിഞ്ഞ കാലങ്ങളിൽ ഡെങ്കി/ മലമ്പനി ബാധിത പ്രദേശങ്ങളിൽ / കൊതുക് സാന്ദ്രത കൂടിയ സ്ഥലങ്ങൾ / മറ്റു സ്ഥലങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ കൊതുകുകൾ പെരുകുന്നതിന് എതിരെ പ്രത്യേകം ഇടപെടലുകൾ- ജലക്ഷാമമുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ ജലം സുരക്ഷിതമായി അടച്ചു വയ്ക്കുവാനുള്ള നിർദ്ദേശം	തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്, ആരോഗ്യവകുപ്പ്	ആരോഗ്യ വകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥർ, ആരോഗ്യ ശുചിത്വ പോഷണ സമിതി അംഗങ്ങൾ, ആരോഗ്യ സേന, ഹരിത കർമ്മസേന, ഹരിതകേരളം, ശുചിത്വ മിഷൻ, കുടുംബശ്രീ ഉദ്യോഗസ്ഥർ, പൊതു ജനങ്ങൾ തുടങ്ങിയവർ	2018 മാർച്ച് മുതൽ മെയ് വരെ
23	ലോകാരോഗ്യദിനം - ഏപ്രിൽ 7 ന് എല്ലാ സർക്കാർ സ്വകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങളിലും ആരോഗ്യ ജാഗ്രതാപാലനം വിലയിരുത്തൽ	തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്, ആരോഗ്യവകുപ്പ്, ശുചിത്വമിഷൻ, ഹരിതകേരളം മിഷൻ	സ്ഥാപന മേധാവികൾ, ഉദ്യോഗസ്ഥർ	2018 ഏപ്രിൽ 7 ശനിയാഴ്ച്ച
24	ഏപ്രിൽ 8 - എല്ലാ വീടുകളിലും ആരോഗ്യജാഗ്രതാ പാലനം വിലയിരുത്തൽ	തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്, ആരോഗ്യവകുപ്പ്, ശുചിത്വമിഷൻ, കുടുംബശ്രീ	ആരോഗ്യ വകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥർ, ആരോഗ്യ ശുചിത്വ പോഷണ സമിതി അംഗങ്ങൾ, ആരോഗ്യ സേന, ഹരിത കർമ്മസേന, ഹരിതകേരളം, ശുചിത്വ മിഷൻ, കുടുംബശ്രീ ഉദ്യോഗസ്ഥർ, തുടങ്ങിയവർ	2018 ഏപ്രിൽ 8 ഞായറാഴ്ച: തുടർന്ന് എല്ലാ ഞായറാഴ്ചകളിലും
25	ഹരിതകർമ്മസേന/എം.സി.എഫ് (മെറ്റീരിയൽ കളക്ഷൻ ഫെസിലിറ്റി), ആർ.ആർ.എഫ് (റിസോഴ്സ് റിക്കവറി ഫെസിലിറ്റി), എല്ലാ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രവർത്തനം സുസ്ഥിരമാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനം	തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്, ആരോഗ്യവകുപ്പ്, ശുചിത്വമിഷൻ, ഹരിതകേരളം മിഷൻ	ഹരിതകർമ്മസേന, ഹരിതകേരളം, പൊതുജനങ്ങൾ	2018 ജനുവരി മുതൽ മാർച്ച് വരെ
26	നഗരസഭകൾക്കു വേണ്ടി പ്രത്യേക പകർച്ചവ്യാധി പ്രധിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ	തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്, ആരോഗ്യവകുപ്പ്, ശുചിത്വമിഷൻ	ആരോഗ്യ വകുപ്പ് / നഗരസഭ ആരോഗ്യ വിഭാഗം ഉദ്യോഗസ്ഥർ, ആരോഗ്യ ശുചിത്വ പോഷണ സമിതി അംഗങ്ങൾ, ആരോഗ്യ സേന, ഹരിത കർമ്മസേന, ഹരിതകേരളം, ശുചിത്വ മിഷൻ, കുടുംബശ്രീ ഉദ്യോഗസ്ഥർ, പൊതുജനങ്ങൾ തുടങ്ങിയവർ	2018 ജനുവരി മുതൽ ഏപ്രിൽ വരെ

27	തുടർന്ന് പകർച്ച വ്യാധി ഊർജ്ജിത നിയന്ത്രണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നഗര / ഗ്രാമ പ്രദേശങ്ങളിൽ	ആരോഗ്യ വകുപ്പ് / നഗരസഭ ആരോഗ്യ വിഭാഗം ഉദ്യോഗസ്ഥർ, സെക്രട്ടറിമാർ	ആരോഗ്യ വകുപ്പ് / നഗരസഭ ആരോഗ്യ വിഭാഗം ഉദ്യോഗസ്ഥർ, ആരോഗ്യ ശുചിത്വ പോഷണ സമിതി അംഗങ്ങൾ, ആരോഗ്യ സേന, ഹരിത കർമ്മസേന, ഹരിതകേരളം, ശുചിത്വ മിഷൻ, കുടുംബശ്രീ ഉദ്യോഗസ്ഥർ, പൊതുജനങ്ങൾ തുടങ്ങിയവർ	2018 മേയ് മുതൽ ഡിസംബർ വരെ
28	പ്രവർത്തന തുടർച്ച	തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്, ഇതര വകുപ്പുകൾ		മേയ് മുതൽ ഡിസംബർ വരെ

9. **ഫണ്ട് വരവ് ചെലവ് സംബന്ധിച്ച പൊതുനിർദ്ദേശങ്ങൾ**

- ഫണ്ട് വിവിധ സ്രോതസുകളിൽ നിന്ന് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/നഗരസഭ/മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകൾ ലഭ്യമാക്കുന്നു.
- ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്/നഗരസഭയ്ക്ക് മഴക്കാലപൂർവ്വ ശുചീകരണത്തിന് ചെലവഴിക്കാവുന്ന പരമാവധി തുക രൂ.25000 X പഞ്ചായത്തിലെ/നഗരസഭയിലെ വാർഡുകളുടെ എണ്ണം മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകൾക്ക് രൂ.35000 X വാർഡുകളുടെ എണ്ണം
- ഓരോ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്, മുൻസിപ്പാലിറ്റി വാർഡിനും രൂ.25000/- രൂപയിൽ അധികരിക്കാത്ത തുക, വാർഡ്തല പ്രവർത്തന രേഖയുടെ ആവശ്യകതയനുസരിച്ച്,ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്/നഗരസഭയ്ക്ക് ചെലവഴിക്കാവുന്നതാണ്. കോർപ്പറേഷനുകൾക്ക് ഒരു വാർഡിന് രൂ.35000/- വരെയും ചെലവഴിക്കാവുന്നതാണ്.
- വാർഡൊന്നിന് ലഭിക്കാവുന്ന തുക : ശുചിത്വമിഷൻ വിഹിതം - ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്, നഗരസഭ 10000/- രൂപ, കോർപ്പറേഷൻ വാർഡിന് 20000/- രൂപ, എൻ.ആർ.എച്ച്.എം. വിഹിതം- 10000/- രൂപ, തനത് ഫണ്ട് - 5000/- രൂപ
- ശുചിത്വമിഷന്റെ വിഹിതമായ 10000/- രൂപ സർക്കാർ തീരുമാനപ്രകാരം ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/നഗരസഭകൾക്കും കോർപ്പറേഷനുകൾക്ക് 20000/- രൂപയും കൈമാറുന്നു. കഴിഞ്ഞ വർഷത്തെ തുക മിച്ചമുണ്ടെങ്കിൽ അതുതട്ടിക്കിഴിച്ച ശേഷമായിരിക്കും ഫണ്ട് നൽകുന്നത്. ഈ നിബന്ധന NRHM വിഹിതത്തിനും തദ്ദേശഭരണ വിഹിതത്തിനും ബാധകമായിരിക്കും തുക ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ വാർഡ് ശുചിത്വ സമിതിക്ക് കൈമാറുന്നു
- ശുചിത്വമിഷനിൽ നിന്നും 2017 മഴക്കാല പൂർവ്വ ശുചീകരണ പ്രവർത്തനത്തിന് ലഭിച്ച മുൻകൂർ തുക ഉൾപ്പെടെയുള്ള തുകകളുടെ ധനവിനിയോഗ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് (നൽകാത്ത ഗ്രാമ നഗര തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ) 2018 ജനുവരി 15 ന് മുമ്പ് ജില്ലാ ശുചിത്വമിഷന് നൽകേണ്ടതാണ്.തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ്
- 2018 പകർച്ച വ്യാധി പ്രതിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ലഭിക്കുന്ന തുകയുടെ ധനവിനിയോഗ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് 2018 ഓഗസ്റ്റ് ഒന്നിന് മുമ്പേ ജില്ലാ ശുചിത്വമിഷനെ ഏൽപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.
- വിവിധ സ്രോതസുകളിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന തുക വാർഡ് തല ആരോഗ്യ ശുചിത്വ പോഷണ സമിതി അക്കൗണ്ടിൽ വരുത്തേണ്ടതും ലഭിക്കുന്ന സ്രോതസടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം കണക്കുകൾ രേഖപ്പെടുത്തി സൂക്ഷിക്കേണ്ടതുമാണ്. ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാകണം വിനിയോഗ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് നൽകേണ്ടത്.

- വാർഡ് തല ശുചിത്വ സമിതി കൂടി വിശദമായ ചർച്ചകൾ നടത്തി മാത്രം വാർഡ് തല പ്രവർത്തന രേഖ തയ്യാറാക്കണം
- വാർഡ്തല ശുചിത്വസമിതി തയ്യാറാക്കുന്ന പ്രവർത്തന രേഖയുടെ രണ്ട് കോപ്പികൾ പഞ്ചായത്ത്/നഗരസഭ/കോർപ്പറേഷൻ സമിതിയുടെ അംഗീകാരത്തിനായി സമർപ്പിക്കണം
- വാർഡ്തല പ്രവർത്തന രേഖ പഞ്ചായത്ത്/നഗരസഭ/കോർപ്പറേഷൻ സമിതി പരിശോധിച്ചും, അനിവാര്യമായ ഭേദഗതികളുണ്ടെങ്കിൽ മാറ്റം വരുത്തിയതിനുശേഷം കമ്മറ്റി അംഗീകരിക്കേണ്ടതുമാണ്.
- പഞ്ചായത്ത്/നഗരസഭ/കോർപ്പറേഷൻ കമ്മറ്റി അംഗീകരിച്ച പ്രവർത്തനരേഖയുടെ ഒരു കോപ്പി ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യാലയത്തിൽ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതും രണ്ടാമത്തെ കോപ്പി അംഗീകാര രേഖകളോടെ വാർഡ് ശുചിത്വസമിതിയ്ക്ക് തിരിച്ച് നൽകേണ്ടതുമാണ്.
- പ്രവർത്തനങ്ങളും ചെലവുകളും അംഗീകരിച്ച വാർഡ്തല പ്രവർത്തന രൂപരേഖയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലായിരിക്കണം.
- ഇക്കാര്യത്തിലേയ്ക്ക് ലഭിക്കുന്ന തുക വകമാറ്റി ചെലവഴിക്കാൻ പാടുള്ളതല്ല ആയതിന്റെ ഉത്തരവാദിത്വം അതാത് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ സെക്രട്ടറിയ്ക്കായിരിക്കും
- വാർഡുതല ശുചിത്വ പോഷണ സമിതിയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ മൂന്ന് മാസത്തിലൊരിക്കൽ തദ്ദേശ സ്ഥാപന തലവൻമാർ ആരോഗ്യ സമിതി അദ്ധ്യക്ഷൻ, സെക്രട്ടറി, മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ എന്നിവരടങ്ങിയ സമിതി പരിശോധിച്ച് വിലയിരുത്തുകയും ജില്ലാ കളക്ടർമാർക്ക് പ്രവർത്തന പുരോഗതി നൽകുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

10. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപന സെക്രട്ടറിമാർക്കുള്ള പൊതു നിർദേശം

സർക്കാർ നിർദ്ദേശങ്ങളനുസരിച്ച്, വാർഡ്തല പകർച്ചവ്യാധി പ്രതിരോധ ശുചിത്വപ്രവർത്തനങ്ങൾ കൃത്യമായും സമയബന്ധിതമായും നടക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ബന്ധപ്പെട്ട ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/നഗരസഭ/ കോർപ്പറേഷൻ സെക്രട്ടറിമാർ ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്. ആയതിന്റെ പരിപൂർണ്ണ ഔദ്യോഗിക ഉത്തരവാദിത്വവും സെക്രട്ടറിമാർക്ക് തന്നെ ആയിരിയ്ക്കുന്നതുമാണ്. ചെലവ് സംബന്ധിച്ച വൗച്ചറുകൾ യഥാസമയം ബന്ധപ്പെട്ട സെക്രട്ടറിമാർ വാർഡ് സമിതികളിൽ നിന്നും ശേഖരിക്കേണ്ടതാണ്. സെക്രട്ടറിമാർ ഒറിജിനൽ വൗച്ചറുകൾ പഞ്ചായത്ത്/നഗരസഭ/ കോർപ്പറേഷനുകളിൽ സൂക്ഷിക്കുകയും കമ്മറ്റിയുടെ അംഗീകാരത്തോടെ ധനവിനിയോഗ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് അതാത് ഏജൻസികൾക്ക് നൽകേണ്ടതുമാണ്. പകർച്ചവ്യാധി പ്രതിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ പ്രതിവാര പുരോഗതി ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/ മുൻസിപ്പാലിറ്റി/ കോർപ്പറേഷനിലെ ഓഫീസ് ബോർഡിൽ സെക്രട്ടറിമാർ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തേണ്ടതുമാണ്.

പോൾ ആന്റണി ഐ.എ.എസ്
ചീഫ് സെക്രട്ടറി

1 എല്ലാ ജില്ലാപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡൻറുമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
2 എല്ലാ കോർപ്പറേഷൻ മേയർമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
3 എല്ലാ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡൻറുമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
4 എല്ലാ മുനിസിപ്പൽ ചെയർപേഴ്സൻമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
5 എല്ലാ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡൻറുമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
6 എല്ലാ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി ചെയർപേഴ്സൺമാർക്കും
7 സെക്രട്ടറി, ആസൂത്രണ സാമ്പത്തിക കാര്യ വകുപ്പ്
8 സെക്രട്ടറി, ആരോഗ്യ കുടുംബക്ഷേമ വകുപ്പ്
9 മെമ്പർ സെക്രട്ടറി, സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ ബോർഡ്, തിരുവനന്തപുരം
10 എക്സിക്യൂട്ടീവ് വൈസ്ചെയർപേഴ്സൺ, ഹരിതകേരളം മിഷൻ
11 ആരോഗ്യവകുപ്പ് ഡയറക്ടർ, തിരുവനന്തപുരം
12 പഞ്ചായത്ത് ഡയറക്ടർ, തിരുവനന്തപുരം
13 ഗ്രാമവികസന കമ്മീഷണർ, തിരുവനന്തപുരം
14 ഡയറക്ടർ, സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പ്, തിരുവനന്തപുരം
15 ഡയറക്ടർ, കേരളാ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ലോക്കൽ അഡ്മിനിസ്ട്രേഷൻ

16 നഗരകാര്യ ഡയറക്ടർ, തിരുവനന്തപുരം
17 ഡയറക്ടർ, കില
18 ഡയറക്ടർ, നാഷണൽ റൂറൽ ഹെൽത്ത് മിഷൻ
19 എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, ശുചിത്വ മിഷൻ, തിരുവനന്തപുരം
20 എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, കുടുംബശ്രീ, തിരുവനന്തപുരം
21 എക്സിക്യൂട്ടീവ് ചെയർമാൻ ആൻറ് ഡയറക്ടർ, ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷൻ
22 മിഷൻ ഡയറക്ടർ, മഹാത്മഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി
23 ചീഫ് എൻജിനീയർ, തദ്ദേശസ്വയംഭരണവകുപ്പ്, തിരുവനന്തപുരം
24 എല്ലാ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി മെമ്പർ സെക്രട്ടറിമാർക്കും (ജില്ലാ കളക്ടർമാർ)
25 എല്ലാ ദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണ യൂണിറ്റ് പ്രോജക്ട് ഡയറക്ടർമാർക്കും
26 എല്ലാ കുടുംബശ്രീ ജില്ലാ മിഷൻ കോ-ഓർഡിനേറ്റർമാർക്കും
27 എല്ലാ ജില്ലാ പ്ലാനിംഗ് ഓഫീസർമാർക്കും
28 എല്ലാ പഞ്ചായത്ത് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർമാർക്കും
29 എല്ലാ അസിസ്റ്റൻറ് ഡവലപ്മെൻറ് കമ്മീഷണർ(ജനറൽ) മാർക്കും
30 എല്ലാ നഗരകാര്യ മേഖലാജോയിൻറ് ഡയറക്ടർമാക്കും
31 ഡയറക്ടർ, ലോക്കൽ ഫണ്ട് ഓഡിറ്റ്, തിരുവനന്തപുരം
32 സ്റ്റേറ്റ് പെർഫോമൻസ് ഓഡിറ്റ് ഓഫീസർ, തിരുവനന്തപുരം
33 ജനറൽ സെക്രട്ടറി, കേരളാഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് അസോസിയേഷൻ
34 സെക്രട്ടറി, കേരളാബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് അസോസിയേഷൻ
35 സെക്രട്ടറി, മുൻസിപ്പൽ ചെയർമാൻമാരുടെ ചേമ്പർ
36 സെക്രട്ടറി, ജില്ലാപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡൻറുമാരുടെ ചേമ്പർ
37 അക്കൗണ്ടൻറ് ജനറൽ (എ & ഇ) കേരള, തിരുവനന്തപുരം
38 ഓഫീസ് കോപ്പി/കരുതൽ ഫയൽ

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

പകർപ്പ്:-

1. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിക്ക്
2. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറിയുടെ പി.എ. യ്ക്ക്
3. ആരോഗ്യവകുപ്പ്/വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ്/കൃഷിവകുപ്പ്/സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പ്/ മൃഗസംരക്ഷണം, ക്ഷീര വികസന വകുപ്പ്/ഫിഷറീസ്/പൊതുമരാമത്ത്, ഇറിഗേഷൻ വകുപ്പ്/ജലവിഭവം വകുപ്പ്/തൊഴിൽ വകുപ്പ് പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി/ സെക്രട്ടറിമാരുടെ പി.എ യ്ക്ക്
4. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് സെക്രട്ടറിയുടെ പി.എ. യ്ക്ക്
5. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ (ഡി.എ/ഡി.ബി/ഡി.ഡി/എഫ്.എം) വകുപ്പുകൾക്ക്

അനുബന്ധം I

തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ്

- ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളും, നഗരസഭാ കോർപ്പറേഷനും, നഗരസഭകളും മൈക്രോലെവൽ പ്ലാനിംഗിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വാർഡുതല കർമ്മപദ്ധതിയ്ക്ക് അംഗീകാരം നൽകുക തുടർ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുക
- പകർച്ചവ്യാധി പ്രതിരോധത്തിനും നിയന്ത്രണത്തിനുമുള്ള വാർഡ്തല/ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതല പദ്ധതികളുടെ ആസൂത്രണം, നിർവ്വഹണം, അവലോകനം
- ആരോഗ്യജാഗ്രതാ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കാവശ്യമായ ശുചിത്വമിഷൻ ഫണ്ട് സമയബന്ധിതമായി ശുചിത്വമിഷന് അനുവദിച്ചുനൽകുക
- ഗ്രാമവികസനം, നഗരവികസനം, പഞ്ചായത്ത്, ആരോഗ്യം, ശുചിത്വമിഷൻ, കുടുംബശ്രീ തദ്ദേശ സ്വയംഷരണ എഞ്ചിനീയറിംഗ് വകുപ്പുകളുടെ മേധാവികളുടെ യോഗം വിളിച്ചുചേർത്ത് പ്രവർത്തന പുരോഗതി യഥാസമയങ്ങളിൽ വിലയിരുത്തുക
- ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് സെക്രട്ടറിമാരുടെ യോഗം ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ ഓഫ് പഞ്ചായത്തും, നഗരസഭാ സെക്രട്ടറിമാരുടെ യോഗം റിജീയണൽ ജോവീട്ടുകൾ, സ്ഥാപനങ്ങൾ,തോട്ടങ്ങൾ,മാർക്കറ്റുകൾ,മറ്റ് പൊതു ഇടങ്ങൾ,എന്നിവ സന്ദർശനം നടത്തി യിൻറ് ഡയറക്ടറും ബ്ളോക്ക് പഞ്ചായത്ത് സെക്രട്ടറിമാരുടെ യോഗം അസിസ്റ്റൻറ് ഡവലപ്പ്മെൻറ് കമ്മീഷണർ ജനറലും ജില്ലയിലെ അസിസ്റ്റൻറ് എഞ്ചിനീയർമാർ അസിസ്റ്റൻറ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർമാരുടെ യോഗം ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയറും യഥാസമയം വിളിച്ച് ചേർത്ത് പ്രവർത്തന പുരോഗതി അവലോകനം ചെയ്യുകയും, ആവശ്യമായ നിർദ്ദേശം നൽകുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്.
- പഞ്ചായത്ത് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർമാരുടെ അവലോകന യോഗം പഞ്ചായത്ത് ഡയറക്ടറും, റീജിയണൽ ജോയിൻറ് ഡയറക്ടർമാരുടെ യോഗം നഗരകാര്യ വകുപ്പ് ഡയറക്ടറും അസിസ്റ്റൻറ് ഡവലപ്പ്മെൻറ് കമ്മീഷണർ (ജനറൽ) മാരുടെ യോഗം ഗ്രാമ വികസന കമ്മീഷണറും വിളിച്ച് ചേർത്ത് പ്രവർത്തന പുരോഗതി അവലോകനം ചെയ്യേണ്ടതാണ്.
- പഞ്ചായത്ത് രാജ് ആക്ട്, മുനിസിപ്പൽ ആക്ടിലെ ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പുകൾ ആവശ്യമെങ്കിൽ പ്രാബല്യത്തിൽ വരുത്തുക.

ആരോഗ്യ വകുപ്പ് (അലോപ്പതി, ഹോമിയോ, ആയുർവേദമടക്കം)

- തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലൂടെ പകർച്ചവ്യാധി പ്രതിരോധ നിയന്ത്രണ പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുവാനും നടപ്പിലാക്കുവാനും വേണ്ട സാങ്കേതിക, ശാസ്ത്രീയ അവബോധം നൽകുക, നടപ്പിലാക്കാൻ നേതൃത്വം നൽകുക. പബ്ലിക് ഹെൽത്ത് ആക്ടിലെ ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പുകൾ ആവശ്യമെങ്കിൽ പ്രാബല്യത്തിൽ വരുത്തുക.
- രോഗ നിരീക്ഷണം, കൊതുക് നിരീക്ഷണം, ലബോറട്ടറി നിരീക്ഷണം തുടങ്ങിയവ നിരന്തരമായി നടത്തി ഇവ സംബന്ധിച്ച പ്രതിദിന/പ്രതിവാര റിപ്പോർട്ടുകൾ വിശലകലനം ചെയ്ത് രോഗം പൊട്ടിപ്പുറപ്പെടാനുള്ള സാധ്യത മുൻകൂട്ടി കണ്ടുപിടിക്കൽ, തുടർ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കൽ
- അംഗീകൃത ചികിത്സ മാർഗ്ഗരേഖകൾ ഉപയോഗിച്ച് രോഗചികിത്സയും പരിചരണവും
- രോഗം പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടാൽ ദ്രുതകർമ്മസേന ഇടപെട്ട് കാര്യകാരണ വിശകലനം നടത്തി രോഗനിയന്ത്രണം സാധ്യമാക്കൽ
- പകർച്ചവ്യാധികൾ കൂടുതലുള്ള സീസണിൽ പനിവാർഡ്, ഔട്ട്റീച്ച് ക്ലീനിക്ക്, മെഡിക്കൽ ക്യാമ്പ് തുടങ്ങിയവ സജ്ജീകരിക്കൽ
- ഹൈറിസ്ക് പ്രദേശങ്ങളിൽ പ്രത്യേക കർമ്മപരിപാടികൾ
- ആവശ്യാനുസരണം മരുന്ന്, മാനവശേഷി, ഫണ്ട്, പരിശോധനാ കിറ്റുകൾ, സാധന സാമഗ്രികൾ, ഉപകരണങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ സംഘടിപ്പിക്കൽ
- മഴക്കാല പൂർവ്വ ശുചീകരണം, കൊതുക് നിയന്ത്രണം, ജലശുദ്ധീകരണം പ്രതിവാര ഡ്രൈ ഡേ ഒബ്സർവേഷൻ തുടങ്ങിയവയ്ക്ക് ഇതരവകുപ്പുകളുമായി ചേർന്ന് പ്രവർത്തിക്കാൻ കാമ്പയിനുകൾ സംഘടിപ്പിക്കുക, ഫീൽഡ്തല സ്ക്വാഡുകൾ രൂപീകരിക്കുക, കർമ്മപരിപാടിയിൽ പങ്കാളിയാകുക.

- ഈഡിസ് കൊതുക് നിയന്ത്രണത്തിന് പ്രധാന ഉറവിടം കണ്ടെത്തൽ
- തോട്ടം മേഖലയിൽ ഉറവിട നശീകരണത്തിന് കർമ്മപരിപാടി
- ജല ദൗർലഭ്യം ഉള്ളിടത്തും ഹൈറിസ്ക് പ്രദേശങ്ങളിലും കർമ്മപരിപാടി
- പ്രതിവാര ആരോഗ്യജാഗ്രതാ ഒബ്സർവേഷൻ
- വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് പ്രത്യേകപരിപാടികൾ, മത്സരങ്ങൾ
- മലമ്പനി, ഡെങ്കിപ്പനി വിരുദ്ധമാസാചരണങ്ങൾ

- രോഗം പടരുന്ന സാഹചര്യങ്ങൾ മുൻകൂട്ടി കാണാൻ ഫീൽഡ്തല സന്ദർശനങ്ങൾ ഫീൽഡ്തല പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കൽ, ക്രോസ് ചെക്കിംഗ്, മേൽനോട്ടം, വിലയിരുത്തൽ
- വാർഡ്തല ആരോഗ്യ ശുചിത്വ പോഷണ സമിതികളുടേയും വിവിധ തലങ്ങളിൽ (സംസ്ഥാനം മുതൽ പഞ്ചായത്ത് വരെ) ഉള്ള രോഗനിയന്ത്രണ/അവലോകന സമിതികളുടേയും യോഗങ്ങൾ യഥാസമയം സംഘടിപ്പിക്കൽ
- വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ ഏകോപനത്തോടെ പകർച്ചവ്യാധി പ്രതിരോധം സഫലമാക്കാൻ ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പുകളുടെ യോഗം നടത്തിച്ച് പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുക
- ബന്ധപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കും, സന്നദ്ധപ്രവർത്തകർക്കും ജനപ്രതിനിധികൾക്കും മറ്റുള്ളവർക്കും ആവശ്യമായ ബോധവൽക്കരണവും പരിശീലനവും നൽകുക. അതിന് ആവശ്യമായ ബോധവൽക്കരണ ഉപാധികളും സാമഗ്രികളും തയ്യാറാക്കി ലഭ്യമാക്കുക. ഉദാ: കൈപുസ്തകം
- രോഗം പകരുന്നതിന് സാഹചര്യം സൃഷ്ടിക്കുന്ന വ്യക്തികൾക്കും സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും എതിരെ പൊതുജനാരോഗ്യ നിയമപ്രകാരം നടപടികൾക്ക് നോട്ടീസ് നൽകൽ
- സർക്കാർ/സ്വകാര്യ ആശുപത്രിയിലെ ഡോക്ടർമാർ നൽകുന്ന കുറിപ്പടിയിൽ എല്ലാ വീട്ടുകളിലും കമ്പോസ്റ്റിംഗ് ഉറപ്പാക്കണമെന്നും, പ്ലാസ്റ്റിക്കും, മറ്റ് മാലിന്യങ്ങളും കത്തിക്കുമ്പോഴുണ്ടാകുന്ന ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങളെ സംബന്ധിക്കുന്ന സന്ദേശം പ്രിൻറ് ചെയ്യേണ്ടതാണ്.
- വകുപ്പ് ഡയറക്ടർമാരും, ജില്ലാമെഡിക്കൽ ഓഫീസർമാരും അതാത് തലങ്ങളിൽ യോഗം ചേർന്ന് ആരോഗ്യ ജാഗ്രതാ പ്രവർത്തന പുരോഗതി അവലോകനം ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ്

- ആരോഗ്യ, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പുകൾ ആവിഷ്കരിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കാനുള്ള തന്ത്രങ്ങൾ സംയുക്തമായി ആലോചിച്ച് രൂപപ്പെടുത്തി നടപ്പിലാക്കുക
- ഉപജില്ലാ, ജില്ലാ വിദ്യാഭ്യാസ ഓഫീസർമാർ, ബ്ളോക്ക് പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർമാർ, എസ്.എസ്.എ, ജില്ലാ പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർമാർ, ഡയറ്റ് ഫാക്കൽറ്റി പരിശീലകർ എന്നിവരുടെ യോഗം വിളിച്ചു ചേർത്ത് മഴക്കാലപൂർവ്വ ശുചിത്വ ആരോഗ്യ കാമ്പയിനെ കുറിച്ച് അവബോധം നൽകുക. സ്കൂൾതലത്തിൽ മാലിന്യ പരിപാലനം അടക്കമുള്ള ശുചിത്വാരോഗ്യ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന് പുതിയ അക്കാഡമിക് വർഷത്തേയ്ക്കുള്ള പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കുക.
- 2017 ഏപ്രിൽ മാസം ആദ്യവാരം എല്ലാ വിദ്യാലയങ്ങളിലും പി.റ്റി.എ മീറ്റിംഗ് വിളിച്ച് ചേർത്ത് വീടുകൾ, വിദ്യാലയം, വിദ്യാലയം സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന വാർഡ്, മറ്റ് പൊതുസ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവ മാലിന്യമില്ലാതെ ശുചിയായും വെടിപ്പായും സൂക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള കർമ്മപരിപാടി ആവിഷ്കരിച്ച് അവർ മുഖേനെ നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് നിർദ്ദേശം നൽകുക.
- പൊതു വിദ്യാഭ്യാസ ഡയറക്ടർ, ജില്ലാ വിദ്യാഭ്യാസ ഓഫീസർ, അസിസ്റ്റൻറ് വിദ്യാഭ്യാസ ഓഫീസർ അതാത് തലയോഗം ചേർന്ന് പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിലയിരുത്തണം

കൃഷിവകുപ്പ്

- രോഗ പ്രതിരോധ നിയന്ത്രണ കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് കർഷകർക്കിടയിലും ക്ഷീര കർഷകർക്കിടയിലും അവബോധമുണ്ടാക്കുക.
- കൃഷി ഓഫീസുകളും, പാൽ സൊസൈറ്റികളും മറ്റുംവഴി ജന്തുജന്യ രോഗമായ എലിപ്പനിയുടെ പ്രതിരോധത്തിന് ഊന്നൽ നൽകി പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കുക

- കുഴി കമ്പോസ്റ്റിംഗ്, മണ്ണിര കമ്പോസ്റ്റിംഗ്, ബയോഗ്യാസ് പ്ളാൻറുകൾ തുടങ്ങിയ മാലിന്യ സംസ്കരണ മാർഗ്ഗങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക, പ്രചരിപ്പിക്കുക, കർഷകർക്കും, കുടുംബശ്രീ പ്രവർത്തകർക്കും വേണ്ടി ഓർഗാനിക് ഫാമിങ് പരിശീലനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കുക
- ജാഗ്രതാ ദിന ആചരണം, ജൈവീക നിയന്ത്രണം തുടങ്ങിയവ നടപ്പിലാക്കാൻ സഹായിക്കുക
- കൊതുകുകൾക്കെതിരെ കീടനാശിനികൾ തളിക്കാൻ സ്പ്രേയർ ലഭ്യമാക്കുക
- കൃഷിതോട്ടങ്ങൾ, പൂന്തോട്ടങ്ങൾ, നഴ്സറികൾ, മഴക്കുഴികൾ, മഴവെള്ള സംഭരണികൾ, ടാങ്കുകൾ തുടങ്ങിയവയിൽ കൊതുകുകൾ പെരുകുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക
- എലി നശീകരണം, എലിമട നിർമ്മാർജ്ജനം.
- തൊഴിലാളികളും കർഷകരും വ്യക്തിഗത സുരക്ഷാ മാർഗ്ഗങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പ വരുത്തുക
- റബ്ബർ പ്ലാൻറേഷനുകളിലെ ചിരട്ടകളിലും ലാറ്റക്സ് കപ്പുകളിലും കൊതുക് വളരാതിരിക്കാനുള്ള നടപടി സ്വീകരിക്കുക, അടയ്ക്ക, കൈതച്ചക്ക, കാപ്പി, കൊക്കോ തുടങ്ങിയ തോട്ടങ്ങളിൽ വെള്ളം കെട്ടിനിന്ന് കൊതുക് വളരാതിരിക്കാൻ വേണ്ട നടപടി എടുക്കുക
- പ്രിൻസിപ്പൽ കൃഷി ഓഫീസർ, അസിസ്റ്റൻറ് ഡയറക്ടർ എന്നിവർ അതാത് തല യോഗം ചേർന്ന് പ്രവർത്തനാവലോകനം നടത്തണം

സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പ്

- ഗൃഹ സന്ദർശനവും സ്ഥാപന സന്ദർശനവും നടത്തുവാൻ ആവശ്യമായ അംഗണവാടി ടീച്ചർ ഹെൽപ്പർ തുടങ്ങിയവരെയും വോളണ്ടിയർമാരായും സൂപ്പർ വൈസർമാരായും നിയോഗിക്കുക
- അങ്കണവാടിയിലെ അമ്മമാരുടെ യോഗം ചേരലും ചർച്ചയും
- സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകർ വഴി പ്രതിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടക്കുന്നത് അവലോകനം ചെയ്യുക
- അംഗനവാടി വർക്കർമാരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ക്ലാസുകളും, ബോധവത്കരണവും നടത്തുക
- അംഗണവാടികളിലും, മറ്റ് സ്ഥാപനങ്ങളിലും കൊതുക്, ഈച്ച, എലി തുടങ്ങിയവയുടെ ഉറവിടങ്ങൾ ഇല്ല എന്ന് ഉറപ്പ വരുത്തുക
- അങ്കണവാടികളിൽ സൃഷ്ടിക്കേണ്ട ശുചിത്വ സൗകര്യങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച പ്ലാൻ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് നൽകുക
- ജില്ലാ സാമൂഹ്യനീതി ഓഫീസർ,ഡി.ഡി.പി.ഒ എന്നിവർ അതാത് തലങ്ങളിൽ യോഗം ചേർന്ന് പ്രവർത്തന പുരോഗതി അവലോകനം ചെയ്യണം.

മൃഗസംരക്ഷണം, ക്ഷീരവികസന വകുപ്പുകൾ

- എലിപ്പനി പ്രതിരോധത്തിനാവശ്യമായ ബോധവത്കരണം ക്ഷീരകർഷകർക്ക് പാൽ സൊസൈറ്റിയും, മൃഗാശുപത്രിയും ഡിസ്പെൻസറിയും ക്ഷീരസംഘങ്ങൾ വഴിയും നൽകുക
- എലിപ്പനി നിയന്ത്രണത്തിനാവശ്യമായ പ്രാഥമിക നടപടികളെടുക്കുക
- കുരങ്ങ്, പന്നി, പക്ഷികൾ (ദേശാടന പക്ഷികൾ അടക്കം) തുടങ്ങിയവ വഴി പകരുന്ന രോഗങ്ങൾക്കെതിരെയുള്ള നിരീക്ഷണം, നടപടികൾ എടുക്കൽ എന്നിവ ആരോഗ്യവകുപ്പുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നടത്തുക.
- എലികൾ, പന്നികൾ, ജലപക്ഷികൾ തുടങ്ങിയവയെ സൂക്ഷ്മ നിരീക്ഷണം നടത്തി പകർച്ചവ്യാധികൾ തടയുക.
- മൃഗസംരക്ഷണവുമായി ബന്ധപ്പെടുന്ന ജീവനക്കാർക്കും തൊഴിലാളികൾക്കും ആവശ്യമായ വാക്സിനേഷനുകളും ബോധവൽക്കരണവും ഉറപ്പാക്കുക
- ചെക്ക് പോസ്റ്റുകളിൽ അവശ്യഘട്ടങ്ങളിൽ പരിശോധന നടത്തി രോഗവാഹകരായ കന്നുകാലികൾ, പക്ഷികൾ എന്നിവ സംസ്ഥാനത്ത് വരാതിരിക്കാനുള്ള മുൻകരുതൽ നടപടി സ്വീകരിക്കുക
- ജില്ലാതല ഓഫീസർമാരും അസിസ്റ്റൻറ് ഡയറക്ടർമാരും അതാത് തലങ്ങളിൽ യോഗം ചേർന്ന് പ്രവർത്തന പുരോഗതി വിലയിരുത്തണം

പൊതുമരാമത്ത്, ഇറിഗേഷൻ വകുപ്പുകൾ

- നിർമ്മാണ/അറ്റകുറ്റ പ്രവൃത്തികൾ നടത്തുമ്പോഴും അതിന് ശേഷവും ഈച്ച കൊതുക്, എലി തുടങ്ങിയവയുടെ വംശവർദ്ധനവിന് കാരണമായ സാഹചര്യങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തണം
- ഓടകളുടെ ഇൻസ്പെക്ഷൻ നടത്തി ഓടകളിൽ ജലം കെട്ടിനില്ക്കുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പാക്കണം മാലിന്യം കൊണ്ട് അടഞ്ഞു പോയ ഓടകളിലെ മാലിന്യം മുൻകൂറായി നീക്കുക
- കെട്ടിട നിർമ്മാണം നടക്കുന്നിടത്ത് കെട്ടിടത്തിനകത്തും പുറത്തും ജലം കെട്ടി നിൽക്കുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പാക്കുക.
- റോഡ്/കെട്ടിട നിർമ്മാണ സാധന സാമഗ്രികൾ കൊതുകിന്റെ ഉറവിടം ആകാതെ ശ്രദ്ധിക്കുക ഉപയോഗശേഷമുള്ളവ ശാസ്ത്രീയമായി നീക്കം ചെയ്യുക
- എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർമാർ, അസിസ്റ്റൻറ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർമാര അതാത് തലങ്ങളിൽ യോഗം ചേർന്ന് പുരോഗതി അവലോകനം നടത്തേണ്ടതാണ്.

ജല അതോറിറ്റി / ജല വിഭവം വകുപ്പ്

- ശുദ്ധമായ കുടിവെള്ള ലഭ്യത ഉറപ്പാക്കുക
- പമ്പിംഗ് സ്റ്റേഷനുകളിലെ ഫിൽട്ടർ ബെഡ്ഡിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളും ശരിയായ ക്ലോറിനേഷനും ലോഗ് ബുക്ക് മെയിൻറനൻസും ഉറപ്പുവരുത്തുക.
- ആവശ്യമായ സന്ദർഭങ്ങളിൽ (ജലജന്യരോഗങ്ങൾ ഉണ്ടാകുമ്പോഴും മറ്റും) സൂപ്പർ ക്ലോറിനേഷൻ നടത്തുക
- പമ്പിംഗ് സ്റ്റേഷൻ പരിസരങ്ങളിലെ ജലസ്രോതസുകളുടെ മലിനീകരണം പൂർണ്ണമായും തടയുക ആവശ്യമെങ്കിൽ നിയമനടപടികളെടുക്കുക
- ജലവിതരണ പൈപ്പുകളുടെ അറ്റകുറ്റപ്പണികൾ യഥാസമയം നടത്തുകയും കുടിവെള്ളം ഓടകളുടെ/സീവേജ് പൈപ്പുകളുടെ വെള്ളവുമായി കലരുന്ന സാഹചര്യങ്ങൾ ഒഴിവാക്കുകയും ചെയ്യുക
- ആരോഗ്യവകുപ്പ് നൽകുന്ന ജലസാമ്പിളുകൾ സൗജന്യമായി പരിശോധിക്കാനുള്ള നടപടി സ്വീകരിക്കുക
- കുടിവെള്ളത്തിന്റെ (പൈപ്പ് വെള്ളം, കിണർവെള്ളം തുടങ്ങിയവ) ഗുണമേന്മ പരിശോധനകൾ നടത്തുക, തുടർനടപടികളെടുക്കുക
- വിതരണം ചെയ്യുന്ന ജലത്തിലെ ക്ലോറിൻ അളവ് വിവിധതലങ്ങളിൽ മോണിറ്റർ ചെയ്യുക
- ജലദൗർലഭ്യമുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ ശുദ്ധമായ കുടിവെള്ളം ഉറപ്പുവരുത്തുക ടാങ്കർ ലോറി വഴി വിതരണം ചെയ്യുന്ന ജലത്തിന്റെ ഗുണമേന്മ ഉറപ്പാക്കുക
- വ്യാവസായികാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള ഐസ്, ശീതള പാനീയങ്ങളിൽ ഉപയോഗി ക്കുന്നത് നിരോധിക്കുക
- ജലസുരക്ഷ സംബന്ധിച്ച് ബോധവൽക്കരണം നടത്തുക
- എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർമാർ അതാത് തലങ്ങളിൽ യോഗം ചേർന്ന് നടപടി സ്വീകരിക്കണം

തൊഴിൽ വകുപ്പ്

- മറുനാടൻ തൊഴിലാളികളുടെ കൃത്യമായ വിവരശേഖരണം, രജിസ്ട്രേഷൻ, ഹെൽത്ത് കാർഡ് വിതരണം എന്നിവ ഏർപ്പെടുത്തുക
- ആരോഗ്യകരമായ ചുറ്റുപാടിലും പകർച്ചവ്യാധി സാദ്ധ്യതയില്ലാത്ത അന്തരീക്ഷത്തിലുമാണ് തൊഴിലാളികൾ താമസിക്കുന്നതും പണിയെടുക്കുന്നതും എന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുക
- തൊഴിലാളികളുടെ താമസകേന്ദ്രങ്ങളിലും പ്രധാന തൊഴിൽമേഖലകളിലും രോഗ നിരീക്ഷണം, കൊതുക് നിരീക്ഷണം, മെഡിക്കൽ ക്യാമ്പുകൾ, ആരോഗ്യ ബോധവല്ക്കരണം, മലമ്പനി, മന്തുരോഗ പരിശോധനകൾ തുടങ്ങിയവ ആരോഗ്യ വകുപ്പുമായി ചേർന്ന് നടത്തുക
- തോട്ടം മേഖലയിൽ പണിയെടുക്കുന്ന തൊഴിലാളികളുടെ ആരോഗ്യ സംരക്ഷണത്തിനും പകർച്ചവ്യാധി പ്രതിരോധത്തിനും വേണ്ട നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക
- ജില്ലാ ലേബർ ഓഫീസർമാർ അതാത് തലങ്ങളിൽ യോഗം ചേർന്ന് പ്രവർത്തനങ്ങൾ അവലോകനം ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

ഫിഷറീസ് വകുപ്പ്

- മത്സ്യഭവനുകൾ വഴിയും ഫിഷറീസ് വകുപ്പിന്റെ മറ്റ് സൗകര്യങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചും പകർച്ചവ്യാധികളെക്കുറിച്ച് ബോധവൽക്കരണം നൽകുക
- മത്സ്യതൊഴിലാളികളുടെ വീടും പരിസരവും ശുചിത്വപൂർണ്ണമാക്കാനും ശുദ്ധമായ കുടിവെള്ളം ഉപയോഗിക്കാനും കൊതുക് വളരുന്ന സാഹചര്യങ്ങൾ ഒഴിവാക്കാനും വേണ്ട സഹായങ്ങൾ ചെയ്ത് കൊടുക്കുക
- തീരദേശമേഖലകളിൽ സാനിട്ടറി കക്കൂസുകളുടെ നിർമ്മാണവും ഉപയോഗവും വർദ്ധിപ്പിക്കുക
- തുറസ്സായ സ്ഥലങ്ങളിൽ കിടന്നുറങ്ങുന്നത് നിരുത്സാഹപ്പെടുത്തുക
- കരയ്ക്ക് കയറ്റി വച്ചിരിക്കുന്ന വള്ളത്തിൽ കൊതുക്-കൂത്താടികൾ വളരുന്നില്ലെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുക
- വെള്ളക്കെട്ടുകളിൽ ഗപ്പി മത്സ്യങ്ങളെ നിക്ഷേപിച്ച് കൊതുക്-കൂത്താടി നശീകരണം നടത്തുക
- മത്സ്യം വളർത്തുന്ന ടാങ്കുകളിലും പൂട്ടിക്കിടക്കുന്ന ഐസ്പ്ലാൻറുകളിലും കൊതുക് കൂത്താടികൾ വളരാതിരിക്കാനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ അവലംബിക്കുക

ശുചിത്വമിഷൻ

- ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്കും, നഗരസഭകൾക്കും നൽകേണ്ട മഴക്കാലപൂർവ്വ ശുചീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുള്ള ഫണ്ട് സർക്കാരിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന മുറയ്ക്ക് സമയബന്ധിതമായി അനുവദിച്ച് നൽകുക.
- തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതല പരിശീലനങ്ങൾക്കുള്ള നേതൃത്വം ജില്ലാ ശുചിത്വമിഷനുകൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്.
- സംസ്ഥാനതല, ജില്ലാതല പരിശീലനങ്ങൾക്കുള്ള നേതൃത്വം സംസ്ഥാന ശുചിത്വമിഷൻ നൽകുക
- ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോകോൾ പ്രചരിപ്പിക്കുക

അനുബന്ധം II

ആരോഗ്യ ജാഗ്രത മൈക്രോപ്ലാൻ

വീടുകൾ, സ്ഥാപനങ്ങൾ, തോട്ടങ്ങൾ, മാർക്കറ്റുകൾ മറ്റു പൊതു ഇടങ്ങൾ എന്നിവ സന്ദർശനം നടത്തി, കൊതുകുകളുടെ ഉറവിട നശീകരണം, ശാസ്ത്രീയമായ മാലിന്യ സംസ്കരണം, ശുദ്ധജല ലഭ്യത ഉറപ്പ് വരുത്തുക എന്നതാണ് ഈ യജ്ഞത്തിൻറെ പ്രധാന ഘടകങ്ങൾ. ജനകീയ പങ്കാളിത്തത്തോടും കുടുംബശ്രീ അംഗങ്ങളുടെ സഹായത്തോടെയുമാണ് ഇത് സാധ്യമാക്കേണ്ടത്.

മൈക്രോ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കുന്നതും, തുടർന്നുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ക്രമീകരിക്കുന്നതിനും താഴെപറയുന്ന നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

I. മുന്നൊരുക്കം

മൈക്രോപ്ലാൻ തയ്യാറാക്കുന്നതിനും, പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഫലപ്രദമാക്കുന്നതിനും ശരിയായ മുന്നൊരുക്കം ആവശ്യമാണ്. ഇതിൻറെ ആദ്യഘട്ടം എന്ന നിലയിൽ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പങ്കാളികളാകുന്ന എല്ലാവർക്കും ആവശ്യമായ പരിശീലനവും ബോധവത്ക്കരണവും നൽകേണ്ടതാണ്.

i) **ജനപ്രതിനിധികൾ**

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകേണ്ടത് ബന്ധപ്പെട്ട ഭരണസമിതികളാണ്. ആയതിനാൽ ഭരണസമിതി അംഗങ്ങളെ ശാക്തീകരിക്കേണ്ടത് ആവശ്യമാണ്. മൈക്രോപ്ലാൻ തയ്യാറാക്കേണ്ടതിൻറെ ആവശ്യകതയും, പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തേണ്ട രീതി, ജനപ്രതിനിധികളുടെ നേതൃത്വപരമായ പങ്ക്, കൊതുകിൻറെ ഉറവിടങ്ങൾ നശിപ്പിക്കേണ്ടതിൻറെയും മാലിന്യം ശാസ്ത്രീയമായി സംസ്കരിക്കേണ്ടതിൻറെയും കുടിവെള്ളം ഉറപ്പ് വരുത്തേണ്ടതിൻറെയും പ്രാധാന്യം ജനപ്രതിനിധികളെ ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്നതിനായി ജനുവരി രണ്ടാം പകുതിയിൽ ഒരു പരിശീലനം നൽകേണ്ടതാണ്. ആയത്, ആരോഗ്യവകുപ്പിലെ പരിശീലനം ലഭിച്ച ഉദ്യോഗസ്ഥൻമാർ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന അംഗങ്ങൾക്ക് നൽകേണ്ടതാണ്.

ii) **തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപന ഉദ്യോഗസ്ഥർ / സിഡിഎസ് / എഡിഎസ് ഭാരവാഹികൾ / ആശാപ്രവർത്തകർ / പരിശീലകർ**

രണ്ടാംഘട്ടത്തിൽ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കും കുടുംബശ്രീ ഭാരവാഹികൾക്കും പരിശീലകർക്കും ബോധവത്കരണം നൽകേണ്ടതാണ്. ആയത് പരിശീലനം ലഭിച്ച ആരോഗ്യവകുപ്പിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥർ തന്നെ നൽകേണ്ടതാണ്. കൂടാതെ വോളൻറിയർമാർക്ക് പരിശീലനം നൽകുന്ന പരിശീലകർക്കും ഈ ഘട്ടത്തിൽ പരിശീലനം നൽകേണ്ടതാണ്.

iii) **വോളൻറിയേഴ്സ്**

സന്ദർശനം നടത്തുന്ന / മാപ്പ് തയ്യാറാക്കുന്ന വോളൻറിയേഴ്സിന് അവരുടെ ഉത്തരവാദിത്വം നിർവഹിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ പരിശീലനം നൽകേണ്ടതാണ്.

iv) **സ്റ്റേക്ക് ഹോൾഡേഴ്സ്**

വിവിധ സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ, വ്യാപാരി വ്യവസായി സംഘടനകൾ, വിദ്യാർത്ഥികൾ, റസിഡൻസ് അസോസിയേഷനുകൾ എന്നിവരെ ഈ പരിപാടിയുടെ ഭാഗമാക്കേണ്ടതാണ്. ആയതിൻറെ പ്രാധാന്യം മനസ്സിലാക്കിക്കുന്നതിനായി പ്രത്യേക ബോധവത്കരണ പരിപാടികൾ സംഘടിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

ബോധവത്കരണ പരിപാടികൾക്ക് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന അദ്ധ്യക്ഷന്മാർ നേതൃത്വം നൽകേണ്ടതാണ്. കൂടാതെ വിവിധ തലത്തിലുള്ള ഐ.ഇ.സി. പരിപാടികൾ (തദ്ദേശ പത്രങ്ങൾ, ചാനലുകൾ, തിയേറ്ററുകളിൽ സ്ലൈഡുകൾ തുടങ്ങിയവ) ആസൂത്രണം ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

II. മാപ്പ് തയ്യാറാക്കലും/സന്ദർശന പ്രവർത്തനങ്ങളും

രോഗ പ്രതിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഏറ്റവും പ്രധാന ഘട്ടമാണ് ആസൂത്രണത്തിൻറെ ഭാഗമായ മാപ്പ് തയ്യാറാക്കലും ഫീൽഡ് സന്ദർശനവും.

മാപ്പ് തയ്യാറാക്കൽ

ഓരോ വാർഡിനേയും 25-50 വീട്ടുകൾ അടങ്ങുന്ന പ്രത്യേക ബ്ലോക്കുകളായി തിരിക്കേണ്ടതാണ്.ഇതിനായി താഴെപറയുന്ന നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

i) തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം, വാർഡ്തല മാപ്പ് കുടുംബശ്രീക്ക് ലഭ്യമാക്കേണ്ടതാണ്.

ii) വാർഡ്തല മാപ്പുകൾ ലഭ്യമാക്കിയാൽ ജനപ്രതിനിധികളുടെയും വാർഡ്തല ശുചിത്വ സമിതിയുടേയും സഹകരണത്തോടെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന ഉദ്യോഗസ്ഥർ, എഡിഎസ് ഭാരവാഹികൾ, പ്രദേശത്തെ പ്രധാന വ്യക്തികൾ എന്നിവർ ചേർന്ന് വാർഡിനെ ബ്ലോക്കുകൾ ആയി തിരിക്കുക.

iii) ബ്ലോക്കുകൾ ആയി തിരിക്കുമ്പോൾ ഭൂമിശാസ്ത്രപരമായ കിടപ്പ്, റോഡുകൾ, മറ്റ് പ്രാദേശിക ഘടകങ്ങൾ എന്നിവ പരിഗണിച്ച് ശരാശരി 25-50 ഭവനങ്ങൾ വരുന്ന രീതിയിൽ ആയിരിക്കേണ്ടതാണ്.

iv) ബ്ലോക്കുകളായി തിരിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ അതിൽ ഓരോ വീടും മാപ്പ് ചെയ്യേണ്ടതും, ആയതിന് നമ്പർ നൽകേണ്ടതും, റോഡുകൾ, ലാൻഡ്മാർക്കുകൾ, പൊതുസ്ഥലങ്ങൾ മറ്റ് പ്രധാനപ്പെട്ട സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവ പ്രത്യേകമായി രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതുമാണ്. വീടുകൾക്ക് നമ്പർ നൽകുമ്പോൾ ആദ്യം പ്രവേശിക്കുന്ന ഭവനത്തിന് ബി1 എന്ന് നൽകി, അവസാന ഭവനത്തിന് അവസാന നമ്പർ (ഉദാഃ- ബി25/ബി50) എന്നും നൽകേണ്ടതുമാണ്. മാപ്പ് തയ്യാറാക്കിയാൽ തുടർന്ന് ബ്ലോക്കിലെ ഭവനത്തിൻറെ ഉടമസ്ഥൻറെ പേര് അടങ്ങിയ ഒരു പട്ടിക തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്.ഇത്തരത്തിൽ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിൻറെ എല്ലാ വാർഡും ബ്ലോക്കുകളായി തിരിച്ച് മാപ്പ് തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്. ഇത്തരത്തിൽ മാപ്പുകൾ സമയബന്ധിതമായി തയ്യാറാക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടത് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപന സെക്രട്ടറിയാണ്.

വോളൻറിയർമാർ

ഒരു ബ്ലോക്കിൽ കുറഞ്ഞത് മൂന്ന് വോളൻറിയർമാരെങ്കിലും ഉണ്ടായിരിക്കണം വോളൻറിയർമാരെ തിരഞ്ഞെടുക്കുമ്പോൾ താഴെപറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ പാലിക്കേണ്ടതാണ്.

1. ഒരു ബ്ലോക്കിന് കുറഞ്ഞത് മൂന്ന് വോളൻറിയർമാരെയെങ്കിലും തിരഞ്ഞെടുക്കേണ്ടതും അതിൽ പുരുഷ പ്രാതിനിധ്യം ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതുമാണ്.

2.തദ്ദേശീയരായ(ബ്ലോക്കുകളിൽഉൾപ്പെട്ട) കുടുംബശ്രീ/ആശപ്രവർത്തകർ/ആരോഗ്യസേന /ഹരിതസേന/റസിഡൻസ് അസോസിയേഷൻ അംഗങ്ങൾ/മറ്റു സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരെയാണ് നിയമിക്കേണ്ടത്.

3. ടീം ആയിട്ട് വേണം സന്ദർശനം നടത്തേണ്ടത്.

4. ആവശ്യമായ പരിശീലനം വോളൻറിയേഴ്സിന് ലഭിച്ചുവെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതാണ്.

ഫീൽഡ്തല പരിശോധന

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ പ്രദേശത്തെ എല്ലാ ഭവനങ്ങൾ / സ്ഥാപനങ്ങൾ / പൊതു ഇടങ്ങൾ / തോട്ടങ്ങൾ / മാർക്കറ്റുകൾ തുടങ്ങിയവ നിശ്ചിത സമയക്രമങ്ങളിൽ ഇതിനായി ചുമതലപ്പെടുത്തുന്ന വോളൻറിയേഴ്സ് പരിശോധിക്കേണ്ടതും നിശ്ചിത ഫോറത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതുമാണ്.

- ആദ്യ സന്ദർശനത്തിന് മുമ്പ് മാപ്പും, മൈക്രോപ്ലാനും ഉണ്ടാക്കുകയും സന്ദർശിക്കേണ്ട 25/50 വീടുകൾ / പ്ലോട്ടുകൾ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യണം
- സ്ഥാപനങ്ങൾ (സർക്കാർ / സ്വകാര്യസ്ഥാപനങ്ങൾ) സന്ദർശിച്ച് ശുചീകരണ ബോധവൽക്കരണം നൽകുക.
- ആഴ്ചയിൽ ഒരു ദിവസം "ആരോഗ്യ ജാഗ്രതാ" ദിനം ആചരിക്കുവാൻ നിർദ്ദേശിക്കുകയും ആവശ്യകതയെക്കുറിച്ച് ബോധവൽക്കരിക്കുകയും ചെയ്യുക
- കൊതുകുകളുടെ ഉറവിടങ്ങൾ കണ്ടുപിടിച്ച് വീട്ടുകാരെ / സ്ഥാപനത്തിലുള്ളവരെ കൊണ്ട് അവ നശിപ്പിക്കുക.
- പ്രദേശത്തെ മാലിന്യ സംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രശ്നങ്ങൾ പട്ടികപ്പെടുത്തുക
- കുടിവെള്ള ലഭ്യത പരിശോധിച്ച് വേണ്ട നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുക

- പാത്രങ്ങളിലും ടാങ്കുകളിലും ജലം സംഭരിച്ച് സൂക്ഷിക്കുമ്പോൾ അവ കൊതുകു കടക്കാത്തവിധം കൃത്യമായി അടച്ചു സൂക്ഷിക്കാനും ആഴ്ചയിലൊരിക്കൽ ജലം നീക്കം ചെയ്ത് ഉൾവശം ഉരച്ച് കഴുകി ഉണക്കിയ ശേഷം വീണ്ടും ജലം നിറയ്ക്കാനായി ബോധ്യപ്പെടുത്തുക.
- ശുചിത്വ മാപ്പിംഗ് നടത്തുക, റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കുക.
- പകർച്ചവ്യാധി ബോധവൽക്കരണ സന്ദേശങ്ങളടങ്ങിയ നോട്ടീസുകൾ വിതരണം ചെയ്യുക
- ശുചിത്വ സ്ക്വാഡുകൾക്ക് നേതൃത്വം വഹിക്കുന്ന ആരോഗ്യപ്രവർത്തകർ ആഴ്ചയിലൊരിക്കൽ പ്രവർത്തന പുരോഗതി വിലയിരുത്തുക
- ഉറവിട മാലിന്യ സംസ്കരണ രീതികൾ പ്രചരിപ്പിക്കുക സ്വന്തമായി കമ്പോസ്റ്റിംഗ് / ബയോഗ്യാസ് ഉൽപാദനം ചെയ്യുന്നതിന് പ്രേരിപ്പിക്കുക
- മാലിന്യങ്ങൾ വലിച്ചെറിയുന്നതും കത്തിക്കുന്നതും മാരകരോഗങ്ങൾക്ക് കാരണമാകുമെന്ന സന്ദേശം നൽകുക
- നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടക്കുന്നിടങ്ങൾ സന്ദർശിച്ച് ഈച്ച കൊതുക്, എലി തുടങ്ങിയവ പെരുകാനുള്ള സാഹചര്യങ്ങൾ പരിശോധിക്കുക
- തോട്ടം മേഖലകൾ / തീരദേശ മേഖലകൾ / ആദിവാസി മേഖലകൾ / ചേരികൾ / ആക്രിക്കടകൾ / ഇതര സംസ്ഥാന തൊഴിലാളികൾ താമസിക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങൾ മറ്റു കൊതുക് പ്രജനന സാധ്യത കൂടിയ സ്ഥലങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ നിരീക്ഷിച്ച് ഉറവിട നശീകരണം ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രതിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുക
- വിവിധ ആരോഗ്യ ശുചിത്വ കാമ്പയിനുകൾ നിശ്ചിത തീയതികളിൽ ജന പങ്കാളിത്തത്തോടെ നടത്തുക ഓരോ സ്ഥലവും സന്ദർശിക്കുമ്പോൾ നിശ്ചിത രജിസ്റ്ററിൽ സന്ദർശന വിവരം രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്
- ഒരു മാസത്തിൽ ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത് ഒരു തവണയും ഏറ്റവും കൂടിയത് നാല് തവണയും ആവശ്യാനുസരണം സന്ദർശനം നടത്തേണ്ടതാണ്.
- ഓരോ തവണ പരിശോധന നടത്തുമ്പോഴും നിശ്ചിത ഫാറത്തിൽ പൂരിപ്പിക്കേണ്ടതും ആയത് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം ചുമതലപ്പെടുത്തുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് കൈമാറേണ്ടതുമാണ്

III. മോണിറ്ററിംഗ്

- സമയബന്ധിതമായി എല്ലാ ഭവനങ്ങൾ / സ്ഥാപനങ്ങൾ / പൊതു ഇടങ്ങൾ / തോട്ടങ്ങൾ / മാർക്കറ്റുകൾ തുടങ്ങിയവ രേഖപ്പെടുത്തിയ മാപ്പ് തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ടെന്നും ഇതിൽ ഒന്നുപോലും വിട്ടുപോയിട്ടില്ലായെന്നും ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതുമാണ്
- മാപ്പിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയ എല്ലായിടങ്ങളും സന്ദർശിച്ച് പരിശോധന നടത്തിയെന്നും ആവശ്യമായ തുടർ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തിയെന്നും ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതാണ്. ഇതിനായി തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിലും വാർഡ് തലത്തിലും മോണിറ്ററിംഗ് കമ്മിറ്റികൾ ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതാണ്. കമ്മിറ്റിയുടെ ഘടന തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് നിശ്ചയിക്കാവുന്നതാണ്. കൂടാതെ നിലവിലുള്ള ആരോഗ്യ ശുചിത്വ പോഷണ സമിതിയെ ഇതിനായി ചുമതലപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.
- തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ മാസത്തിലൊരിക്കൽ ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾ അധ്യക്ഷൻ, ആരോഗ്യ സ്ഥിരം സമിതി അധ്യക്ഷൻ, സെക്രട്ടറി, മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ എന്നിവരടങ്ങുന്ന സമിതി അവലോകനം ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

മോണിറ്ററിംഗിനായി താഴെ പറയുന്ന നടപടിക്രമങ്ങൾ പാലിക്കേണ്ടതാണ്.

1. ഒരോ വാർഡിൻറേയും ചുമതല ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥന് നൽകേണ്ടതാണ്
2. ശരാശരി 10 വാർഡുകളുടെ സൂപ്പർവിഷൻറെ ചുമതല ഒരു ഉയർന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥന് നൽകേണ്ടതാണ്
3. ഭവനങ്ങൾ/സ്ഥാപനങ്ങൾ/പൊതു ഇടങ്ങൾ / തോട്ടങ്ങൾ / മാർക്കറ്റുകൾ തുടങ്ങിയവ സന്ദർശനം നടത്തി പൂരിപ്പിച്ച ഫാറങ്ങൾ ശേഖരിച്ച് ശരിയായി വിവരങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുക, ഒരു സ്ഥലവും വിട്ടു പോയിട്ടില്ലായെന്ന് ഉറപ്പാക്കുക എന്നിവ മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ച ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ ഉത്തരവാദിത്വമാണ്
4. പൂരിപ്പിച്ച ഫാറങ്ങൾ, ആരോഗ്യവകുപ്പിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് കൈമാറേണ്ടതും അവർ വിവരങ്ങൾ പരിശോധിച്ച് ആവശ്യമായ മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകേണ്ടതുമാണ്.

പൊതു സ്ഥലങ്ങൾ

വോളൻറിയേഴ്സ് ടീം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്ത ഒഴിഞ്ഞുകിടക്കുന്ന വീട്ടുകൾ പൊതുസ്ഥലങ്ങൾ, തോട്ടങ്ങൾ, പറമ്പുകൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനതല ഉദ്യോഗസ്ഥർ പ്രത്യേക പരിശോധന നടത്തേണ്ടതാണ്. വെള്ളം കെട്ടിനിൽക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങൾ, മാലിന്യം കൂട്ടിയിരിക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങൾ എന്നിവ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്.

ഡോക്യുമെൻറേഷൻ

യജ്ഞത്തിൻറെ ഭാഗമായി ചെയ്യുന്ന എല്ലാ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെയും ഫോട്ടോകൾ ഉൾപ്പെടുത്തിയ റിപ്പോർട്ടുകൾ വാർഡ്തലത്തിൽ ശേഖരിച്ച് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഡോക്യുമെൻറ് ചെയ്യേണ്ടതാണ്.